This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

UC-NRLF
$B 138 733

BERKELEY
LIBRARY
UNIVERSITY OF
CALIFORNIA

GUSTAV ESMANN

THEATRET

SKUESPIL I FIRE AKTER

DANSK UDGAVE

KJØBENHAVN
DET NORDISKE FORLAG
BOGFORLAGET ERNST BOJESEN
1897

TOUTS DROITS RÉSERVÉS

Originaludgave af Gustav Esmanns «Theatret» er udkommet paa N. Falck-Ytters Forlag i Kristiania.

Samtidig med denne danske Udgave udkommer en tysk.

W. C. FABRITIUS & SØNNERS BOGTRYKKERI
KRISTIANIA

PT 8127
E6 T5

PERSONER

Dreyer, Direktør for Privattheatret
Kant, Forfatter
Gylling, Journalist
Bernhard
Blenda, hans Hustru
Minna Hoff
Herman Delby
} Skuespillere
Trap, Regissør
Cornelia, hans Søster, forhenv. Balletdanserinde
Anette St. Clair, deres Plejedatter
Marie, deres Tjenestepige
En Opvarter

Handlingen foregaar i Hovedstaden:

1ste Akt paa Theatret. 2den Akt hos Kant paa et Hotel. 3die og 4de Akt hos Traps.

FØRSTE AKT

Direktørens Kontor. Døre til venstre, og i Baggrunden (til Korridor).

FØRSTE SCENE

Trap beskjæftiget ved Arkivet. Det banker og

DELBY

aabner Korridoren

Er Du alene, Onkel?

TRAP

Direktøren er her vist strax.

DELBY

ind

Jeg smutter den Vej, mod venstre, naar vi hører ham. Sætter sig paa Kanten af Bordet.

Det gik daarligt i Aftes!

TRAP

Det er ikke noget nyt længere.

DELBY

Var Direktøren meget misfornøjet med mig?

TRAP

Han sagde ikke noget.

DELBY

Og hvad synes Du selv?

TRAP

Det samme, jeg bestandig har sagt: Talent har Du, men Du spiller udenfor Ensemblet.

DELBY

Jeg kan ikke spille som de andre, især ikke sammen med Fru Bernhard. Jeg synes, hvert Ord, hun siger, klinger falskt. Hun fordrejer Rollen efter sin Manér, i Stedet for, at hun skulde spille ud af sin Følelse.

TRAP

Hun har ingen, min Ven.

DELBY

Men hende tiljubler Publikum, og mig hører det ligegyldigt, gaber og hvisker. Og dog er jeg sikker paa, jeg kunde gribe det langt inderligere, blot jeg en eneste Gang fik en Medspillerske, der forstod mig. Jeg føler det, naar jeg øver mig derhjemme og Anette giver mig Stikordene. Onkel, tror du ikke, Anette kunde blive Skuespillerinde? Jeg tror bestemt, hun har Talent.

TRAP

Saa — og jeg tror, Du er forelsket i Anette! Ja, det er der jo ikke noget ondt i.

DELBY

Onkel — det er ikke derfor, jeg tror paa hendes Evner. Jeg har et Par Gange for Spøg faaet hende til at prøve med mig.

TRAP

Saa skulde Du ikke faa hende til det oftere. Lad hende være lykkelig som hun er, saalænge hun kan. Der er Grunde nok mod, at Anette kommer til Theatret.

DELBY

Du tænker paa hendes Mo'r —.

TRAP

Jeg tænker paa hende selv. Hun har netop Blodet i sig. Hun hører til dem, der ikke nøjes — alt eller intet. Maaske føler hun det selv saadan, uden at vide det, og holder sig derfor tilbage. Men griber Lysten hende først for Alvor, vil hun blive lidenskabeligt revet med, og gaar det saa ikke, bliver hun meget ulykkelig. Du forstaar mig nok, Herman, jeg holder ogsaa af Anette. Og jeg véd, hvad det vil sige, at være en mislykket Skuespiller, naar man mener det alvorligt — for jeg har været det selv. Lad os derfor vogte hende vel — og for Resten lade Skæbnen raade.

I Øjeblikket har hun jo heller ikke ringeste Chance for at komme frem. Direktøren vover sig næppe paa Experimenter, som det gaar for Tiden, og Udsigterne for det bedre er næppe lovende. Theatret er ikke længere, hvad det har været.

DELBY

Nej, det er fortvivlende. Nu faar jeg sagtens heller ingen Roller mere, siden jeg ikke har gjort Lykke.

TRAP

Vil Du bare lade være at klynke. Du véd jo, Du har Talent.

DELBY

Du har Ret, det er fejgt af mig. Véd Du ogsaa, tit, naar jeg har mærket, at de sad og smilede haanligt ad mig dernede, har jeg ligesom kunnet føle, at der dog sad én og anden, som forstod mig og fulgte mit Spil. Her skal Du se et Brev, jeg har faaet i Dag.

TRAP

Sagtens noget anonymt Pjank.

DELBY

Det tror jeg ikke ... læs!

rækker ham Brevet.

TRAP

læser

Nej, det lyder for Resten velment ... Vent lidt...

DELBY

Kan Du se fra hvem, det er?

TRAP

Nej, jeg tog Fejl. Men nu maa Du forsvinde. Skynd Dig, jeg hører Direktøren... Delby ud til venstre ... Saa har det alligevel været ham!

ANDEN SCENE

DIREKTØR DREYER

fra Korridoren. Trap hjælper ham af Overtøjet

Naa, hvad siger saa Bladene? Skidt naturligvis?

sparker Galoscherne af.

TRAP

rækker ham Aviserne

Ja, de er temmelig nedsættende ... undtagen *Posten*, den er skikkelig, som sædvanlig.

DREYER

Den er der heller ingen, der bryder sig en Døjt om.

TRAP

Nej.

DREYER

Hvad skriver Gylling?

TRAP

Han roser Fru Bernhard.

DREYER

Jeg kan tænke det. De skal skrive under i Dag — hun og Manden.

TRAP

Han skriver, hun er Guld værd.

DREYER

For ham maaske.

TRAP

Han mener vel ogsaa for Manden.

DREYER

Ja, det er jo en tydelig Opstrammer. Hvad er der solgt for?

TRAP

Halvfemsindstyve Kroner.

DREYER

Altsaa en regulær Fiasko?

TRAP

Ja —

DREYER

Jeg har lagt Mærke til, De ynder ikke at sige mig imod, Trap —

TRAP

Jeg er helst enig med min Direktør.

DREYER

Hvad kan vi faa op i en Fart?

TRAP

Direktøren mener, til det ny Stykke kan blive færdigt?

DREYER

Hvilket ny Stykke?

TRAP

Vi skal vel have et nyt Stykke! Det maa vi ha'! Der kan ikke være Tale om andet.

DREYER

Har De maaske ét? Jeg har ikke, kan jeg forsikre Dem . . . ikke ét, jeg har Tillid til, af hele den Bunke, dér ligger! peger paa Skrivebordet. Aa, de ere mageløse, de skarpsindige Hoveder, der i Spalterne kritiserer en Theaterledelse!

Læser af en Avis:

«Aftenen igaar blev saaledes et nyt Nederlag for Privattheatret. Naar vil dog Hr. Dreyer, klog af Skade, ophøre med at servere os disse udenlandske Ferskheder! Naar ser vi ham vise det forstandige Mod at give sig i Kast med alvorlige Opgaver, fremfor alt de nationale Frembringelser af kraftig, moderne Dramatik, der nu banker paa alle Porte!»

Sikken et Hyl! Ja, Tyvetusind om Aaret, højstærede, saa skal jeg være modig.

Ha — her ligger s'gu ogsaa tager en Bog fra Bordet et Stykke kraftig, moderne Dramatik:

Idioter, Sjælespil i fire Afdelinger af Doris Jonathan.

Formodentlig en Familiestudie! — Udgivet af det fri Forlag! Det er, som sagt, i fire Afdelinger og spiller, regnet efter Sidetallet,

en halv Time. Forskellige Dekorationer! Mellemakterne fra, bliver det for hver Akt circa fem Minuter. Om dette Skælmsstykke skriver en moderne Alvorsmand, hvis Anmeldelse følger bilagt:

«Som man ser, gaar Forfatterinden dristigt sine egne Veje og foragter stolt den gængse Teknik. Vil da intet Theater skænke hendes ejendommelige Talent den Opmuntring at opføre hendes sjælfulde Forsøg: Stemningsfuldt sat i Scene vilde *Idioter* blive til Fornøjelse!»

Det tror jeg; man fik maaske den Fornøjelse, at Publikum skød paa Skuespillerne!

Nej, skriv mig et Stykke, Godtfolk, et virkeligt Stykke, et levende Skuespil med skarpe Figurer og bevæget Handling, saa skal I se Komedie!

Ja, kan De huske, Trap, for en halv Snes Aar siden, den Gang Kant skrev for Theatret: Naar han kom med et Arbejde, det var stolte Dage: Iver hos Personalet, Spænding og Begejstring i Salen! Aa, det var Synd og Skam, han rejste sin Vej og holdt op med at producere.

TRAP

Hr. Kant er igen i Byen.

DREYER

Hvad siger De, er han kommet hjem!

TRAP

Jeg saa ham i Morges, da jeg gik til Theatret. Han kom ud af Hotel d'Angleterre.

DREYER

Det er umuligt, Trap! De har bestemt taget Fejl.

TRAP

Det troede jeg ogsaa, men jeg har faaet at vide, at jeg havde set rigtigt.

DREYER

Kant kommet tilbage — det er jo et Evangelium, og det bringer De mig først nu! Véd De, hvad han sagde til mig, Trap, sidst jeg saa ham, det var i Paris for to Aar siden, vi spiste til Middag sammen. Vi havde snakket om gamle Tider, og han var kommet i Humør.

Saa klinkede han med mig og sagde: Lad det være paa Gensyn derhjemme. Jeg er træt af det fremmede og tror, jeg snart kan taale at se de gamle Valpladser igen. Saa bringer jeg et Stykke med til dit Theater!

Jeg blev ganske varm — tænk, hvis han holdt Ord! Kant, vor største, for mig vor eneste virkelige dramatiske Forfatter, tænk hvad et nyt Arbejde af ham efter saa lang Tavshed vil betyde for Theatret — det er en Genfødelse, saa bliver det da endelig igen værdt at være Direktør . . . Ja, gamle Trap, hvad siger De, hvis —

TRAP

At Direktøren som sædvanlig har Lykken med sig. Der kommer altid en eller anden Fugl flyvende og lader noget dumpe ned i Hatten paa Dem, naar det kniber værst.

DREYER

Jeg giver dobbelte Fribilletter til hele Personalet.

TRAP

Det vil pynte paa Huset.

mod Døren.

DREYER

Nej, vent et Sekund. Jeg kan høre Bernhard derude. Hvad skal jeg . . . beholde dem, eller . . .?

TRAP

Har Direktøren da nogen anden . . . i Stedet for hende, mener jeg?

DREYER

Jeg har faaet et Brev imorges, men jeg maa først se nærmere. Jeg har Lyst til Forandring, men de vil have Afgørelse i Dag. De siger, der er gjort dem et Tilbud.

TRAP

Fra Alexandratheatret?

DREYER

Hvis det ikke er Løgn . . . jeg maa se at narre dem.

TRAP

Det bedste under alle Omstændigheder.

Det banker.

DREYER

Kom ind . . . det er godt, Trap.

TREDIE SCENE.

BERNHARD

'Morgen Hr. Direktør! Til Trap. Er min Kone paa Theatret?

TRAP

Jeg véd ikke . . . jeg skal sige Besked. ud.

BERNHARD

Har Direktøren set Bladene?

DREYER

Jo Tak!

BERNHARD

Jeg slaar ham paa Snuden. Jeg maser ham komplet.

hugger sin Hat i Bordet.

DREYER

Hvem?

BERNHARD

tager et Blad op af Lommen

Aftentidende, den Flab . . . vil Direktøren se her —

rækker ham Bladet.

DREYER

kaster et Blik deri.

Han omtaler Dem jo slet ikke.

BERNHARD

Ikke en Stavelse . . . alle de andre er nævnt! Men hvis den Karl bilder sig ind, han kan skrive om mig, hvad der falder ham ind . . .

DREYER

For Exempel ingenting.

BERNHARD

Han kunde i det mindste have rost min Maske. Det er ikke mere end simpel Høflighed, naar jeg staar paa Plakaten. Men jeg maa sige Dem, Hr. Direktør, jeg lægger Skylden

paa Repertoiret, hvis min Anseelse som Skuespiller bliver ruineret her ved Theatret. Mit Talent kan ikke leve af de Opgaver, jeg faar.

DREYER

De faar jo ogsaa Deres Gage.

BERNHARD

Det er næppe Direktørens Mening...

DREYER

Hvadbehager... faar De den ikke?

BERNHARD

Hr. Direktør, paa mit Æresord, jeg spiller gerne uden en Øre!

FJERDE SCENE

BLENDA

ind

Om Forladelse, hvis Direktøren har ventet. Du taler saa ophidset Bernhard?

BERNHARD

Har Du set *Aftentidende?*

BLENDA

Hr. Direktør, jeg har været saa bedrøvet, det var virkelig trist, som det gik igaar.

Dreyer trækker paa Skulderen.

BERNHARD

Den Slyngel, det er tredie Gang, han bruger den Trafik ikke at nævne mig.

BLENDA

Men min Skyld var det ikke, det kan jeg sige med god Samvittighed.

DREYER

Bevares —

BERNHARD

Jeg gad vide, om det er hans Mening at faa mig sat ned i Gage.

BLENDA

Hvad siger Du, Bernhard?

DREYER

ser paa Uhret

Skulde vi saa?

byder Plads.

BERNHARD

Ja, lad os saa tale om vore Forretninger.

De sætter sig.

BLENDA

Nej, Du maa sidde her, Bernhard. Jeg er altfor nervøs til at have Lyset i Øjnene ... aa, jeg hader at tale om Kontrakter!

De bytter.

BERNHARD

rømmer sig

Ja, vi har jo, som jeg fortalte igaar, faaet et Tilbud for næste Sæson —

BLENDA

Som skal besvares idag — Du mener jo Bernhard?

DREYER
til Bernhard

De mener?

BERNHARD

Ja —

BLENDA

Bernhard mener, at vi skal tage mod Tilbudet.

BERNHARD

Navnlig fordi man byder os et mere kunstnerisk Repertoire.

BLENDA

Med mindre . . .

DREYER

Ah . . . med mindre . . .?

BERNHARD

Med mindre De vilde tilbyde os bedre Vilkaar.

DREYER

Flere Penge?

BLENDA

En Stigning i Gage.

BERNHARD

Har Du talt med Gylling?

BLENDA

Ja, han fulgte mig herhen, han kommer for at høre Resultatet.

DREYER

Saa Gylling er Mellemmand —

BLENDA

Han er vor Ven. Vi sætter Pris paa hans Raad.

DREYER

Og hvor meget raader han til . . . hvor stort Tillæg forlanger De?

BERNHARD

To Tusind Kroner!

DREYER

Hver?

BLENDA

Nej, vi er ikke urimelige... tilsammen, i det hele.

DREYER

Men hvis jeg nu — vi taler jo ganske forretningsmæssigt — kun saa mig i Stand til at beholde én af Dem?

BEGGE

Det kan der ikke være Tale om. Det gaar vi ikke ind paa.

DREYER

De er altsaa solidariske?

BEGGE

Selvfølgelig, absolut.

DREYER

Men De har hver sin Kontrakt, maa De erindre. Jeg maa da vide, om Tillæget skal deles og hvorledes, eller om det hele skal lægges paa den ene Gage.

BLENDA

Ja, paa min!

DREYER

Paa Deres, Frue?

BERNHARD

Selvfølgelig paa min, hvis vi ikke skal dele!

BLENDA

Og jeg siger paa min, ellers skriver jeg ikke under.

BERNHARD

Og jeg —

DREYER

Tillad, jeg afbryder. De er aabenbart ikke ganske enige, Solidariteten har dog vist

Grænser. Saa meget heldigere for mig, som jeg, hvad jeg før antydede — De undskylder igen, at jeg taler forretningsmæssigt — eventuelt kun faar Brug for den ene af Dem til næste Aar. Den, jeg ønsker at engagere, er jeg villig til at indrømme en Forhøjelse. Saa snart de er enige, skal jeg sige hvem det er.

BERNHARD

Ja, det kan der som sagt ikke være Tale om.

BLENDA

Hvorfor i Grunden ikke?

BERNHARD

farer op

Fordi —

FEMTE SCENE

TRAP

Der er en Herre, som gerne vilde hilse paa Direktøren.

DREYER

Om et Øjeblik.

TRAP

rækker et Kort

Det er . . .

DREYER

op

Hvem — han? — Undskyld!

ud.

SJETTE SCENE.

BERNHARD

Er Du blevet forrykt?

BLENDA

Begriber Du ikke, det er mig, Direktøren ønsker at beholde.

BERNHARD

Og hvorfor ikke mig?

BLENDA

Bedste lille Bernhard, vi véd nok, Du er et prægtigt Menneske, men som Skuespiller, i Forhold til mig, er Du Skanken, der følger med Stegen.

BERNHARD

Du agter altsaa at blive?

BLENDA

Naar jeg kan faa mere i Gage — absolut! Én Fugl i Haanden! Publikum er desuden led og ked af at se os to spille sammen.

BERNHARD

Men Du véd vel ogsaa, at Du ikke kan skrive under uden mit Samtykke!

BLENDA

Ja, vov paa at lægge mig Hindringer i Vejen! Vov at spille Klods om Benet. Du har gjort det længe nok. Vov det blot, siger jeg!

BERNHARD

Kvindetype!

BLENDA

Statist!

SYVENDE SCENE

KANT

fulgt af Dreyer

Men er Du ikke optaget?

DREYER

Aldeles ikke! til de andre Ikke sandt, vi udsætter Afgørelsen? Jeg kan se paa Deres Ansigter, De er stadig ikke enige. Til Kant Maa jeg forestille Dig, Hr. og Fru Bernhard, første Elskerpar ved Theatret — Forfatteren Kant.

BERNHARD

bukker

Et berømt Navn.

BLENDA

Aa, hvor jeg altid har ønsket at maatte spille i et Stykke af Dem! Skriver De ikke snart noget nyt med en stor Rolle for mig?

BERNHARD

Jeg behøver næppe at forsikre, at ogsaa jeg...

DREYER

Ja, ja — det hører jo ikke til Umulighederne. Saa meddeler De mig senere, lille Frue... Farvel, Farvel... undskyld, at jeg sætter Dem paa Døren.

BLENDA

i Udgangen til Bernhard

Kan Du saa høre, det er mig, han mener.

ud.

OTTENDE SCENE

DREYER

Du er altsaa virkelig for ramme Alvor kommet hjem.

KANT

Lyslevende!

DREYER

Hør sig mig, har Du . . .?

KANT

Hvad er det, hvorfor føler Du paa mine Lommer?

DREYER

Har Du det Stykke til mig, Du lovede mig, sidst vi var sammen?

KANT

smiler

Hvad tror Du?

DREYER

Er det sandt, har Du det?

KANT

rækker ham et Manuskript

Jeg indfrier mit Løfte.

DREYER

griber det

Saa er Du da ogsaa den bedste af alle Forfattere. Omfavner ham Bravo, Du kære, gamle Geni! Du aner ikke, hvor Du gør mig glad, hvor Du letter en Sten fra mit Hjærte aabner Hæftet Sikken en Masse Roller! Hør, tror Du, mine Bajadser kan spille det?

KANT

Har Du en Skuespillerinde?

DREYER

Hende Du saa før... min Primadonna... stor Stjærne hos Publikum.

KANT

Har Du ikke ved dit Theater en ung Pige, smuk, talentfuld og uskyldig?

DREYER

Jeg véd skam ikke, om jeg har nogen, der er alt det.

KANT

Jeg mener én, der ikke har spillet noget videre, et ungt Theaterblod, som ikke er fordærvet af Komediemanérer, et friskt Ler, jeg selv kan forme.

DREYER

Jeg kan ikke rigtig tænke mig, hvem det skulde være. Jo — vent lidt — her kommer for Resten én i Dag.

KANT

Hvem er det?

DREYER

Du kender næppe hendes Navn, hun har ikke været synderlig fremme. Men hun er lovende og kommer ligefra Udlandet, hvor hun har studeret et Aarstid. Hun skrev mig til imorges, at jeg kunde vente hendes Besøg. Maaske hun er, hvad Du ønsker.

KANT

Ja, de øvrige Roller, tænker jeg, kan besættes med de Kræfter, Du har. Der er en

ung Mand, men ham har jeg Kig paa. Jeg var her nemlig iaftes, skal jeg betro Dig, ganske incognito for at se paa Dig og dine medskyldige.

DREYER

Det var fælt.

KANT

Frygteligt.

DREYER

Men nu skal vi to igen slaa et Slag sammen, vise dem Komedie! Dit Stykke er naturligvis brillant, og Du sætter vel selv i Scene?

KANT

Tror Du ellers, jeg var kommet. En Gang endnu staa paa de klassiske Brædder, skabe Liv, Stemning omkring sig, opleve den første Aften. Jeg maatte igen i Ilden.

DREYER

Hvorfor tøvede Du saalænge? Den gamle Gaade?

KANT
nikker

Det gamle Genfærd. Men nu tror jeg, det endelig er manet i sin Grav. Arbejdet har hjulpet... det er tre Aars Arbejde, Du staar med der. Ja, det er borte. Før da jeg kom gennem Korridoren med mit Stykke i Lommen og snusede Theaterluften ind — der var to af de gamle Maskinfolk, som kendte mig og stak Hovederne sammen, en lille Skuespillerinde løb mig syngende forbi — det var den samme stolte Lykkefølelse som for mange Aar siden. Vi begynder vel strax?

DREYER

Det gaar til Afskrivning idag... skal der males noget?

KANT

Du har vel en moderne Stue?

DREYER

Du kan faa den at se med det samme, kalder i Talerøret om Du synes om Farven. Vi kan ogsaa lade Møblerne sætte ind.

NIENDE SCENE

TRAP

Hr. Direktør —!

DREYER

Er Maskinmesteren gaaet til Middag?

TRAP

Nej, han er paa Scenen.

KANT

God Dag igen, Trap!

TRAP

Velkommen, Hr. Kant!

DREYER

viser ham Stykket

Se her, Trap!

TRAP

Jeg spaaede rigtigt, Hr. Direktør.

DREYER

De er et storartet Theaterbarometer.

KANT

Hvordan har Deres Søster det, Trap?

TRAP

Tak, det er det samme —

KANT

Stadig daarlig til Bens?

TRAP

Ja, det bliver ikke bedre. Men ellers er hun frisk og fornøjet.

KANT

Vil De hilse hjærteligst fra mig og sige, jeg kommer en Dag og snakker Gammelt.

TRAP

Mange Tak, Hr. Kant.

DREYER

Trap, vil De lade den forgyldte Stue hejse ned og det nye Møblement stille op — og lad ham ringe, naar det er færdigt.

TRAP

Vel, Hr. Direktør!

ud.

TIENDE SCENE

DREYER

Om en halv Snes Minutter —

KANT

aabner en Cigarkasse paa Bordet

Gi'er Du en Cigar?

DREYER

Nej, ikke dem ... tag her byder sit Etui de dér er mine Journalisthavanna.

De tænder.

KANT

smiler

Du staar Dig godt med Pressen?

DREYER

Med Journalisterne — bevares! Jeg er den erklærede Respekt overfor de Herrer... til Tjeneste Gestus mod Lommen ... fuld af Smiger ... lytter opmærksomt til deres Raad ... beklager mine Fejl og indrømmer min fuldkomne Uværdighed til at beklæde min Stilling, som enhver af dem selvfølgelig vilde kunne udfylde langt talentfuldere end jeg.

KANT

Du afvæbner Kritiken?

DREYER

Kritiken ... nej, det er noget helt andet, jeg taler om. Kritiken, jeg læser den, men jeg véd altid i Forvejen, hvad den siger. Kritikerne, det er ulastelige og uskadelige Gentlemen, som skriver deres Hjærtens Mening

og gaar hjem og lægger sig, overbevist om at have retledet Publikums Dom. I Virkeligheden dømmer de altid selv afhængigt af Publikums Holdning, og den er i de allerfleste Tilfælde ganske forudbestemt. Det er nemlig slet ikke de fine Penne, Signaturerne, der i Længden skaber Luften omkring et Theater, Stemningen for eller imod det... nej, det er de smaa og de smaat trykte Anonymer: de opdigtede Klager og maskerede Indsendere, Notitserne, der hidser eller sløver, undergraver eller flatterer, hele den daglige lille Reklame og stille Forfølgelse, som vi betaler eller afbøder, officielt med vore Annoncer, privat med vort Repræsentationsbudget. Det er Bladrotterne, som søger en Bid i Direktørens Lomme, og som han spiser af, efter Omstændighederne med Fribilletter, eller med Forskud paa en Oversættelse, der aldrig benyttes. Det er Theaterdiplomaterne, de literære Politikere, der kæmper om Indflydelse og véd, at Kulissejournalistik, sat i System, betaler sig paa mér end én Façon. Det er Skuespillernes Soldebroder og Mellemmand, der faar sin Provision efter Kontrak-

terne, og det er endelig Typen — Damernes Ven — de smukke og fêterede Skuespillerinders elegante Hjærterknægt, halvt Forfatter og halvt Journalist, en *Adam*, der besørger alt, lige fra Beneficeprologer til smaa glædelige Begivenheder!

Mellem alle disse smaa og store Stræbere, som Theaterguldet tillokker, forfængelige, skinsyge og farlige, skal Direktøren forstaa at sno sig, afveje dem mod hinanden, bestikke dem grovt eller smøre dem fint, snakke dem efter Munden og tage dem ved Næsen! tænder sin Cigar, det banker og Trap stikker Hovedet ind.

ELLEVTE SCENE

DREYER

Hvad er der?

TRAP

Hr. Gylling spørger om Direktøren.

DREYER

Gylling — ja værs'god til Kant, da Trap er ude dér kan jeg med det samme præsentere Dig et skarpt Exemplar af Slagsen ... kom ind!

TOLVTE SCENE

GYLLING

God Dag, bedste Direktør, ser Kant ah, undskyld!

bukker.

DREYER

Maa jeg have den Glæde at præsentere: Journalist Arthur Gylling — Forfatteren Kant, hjemvendt fra Paris.

GYLLING

hilser elegant

Maa. jeg paa Pressens Vegne ønske vor berømte Landsmand Velkommen.

KANT

Ærbødigste Tjener.

DREYER

En første Klasses Nyhed, som De træder ind af Døren! Kan De forlange mere?

GYLLING

Nej — jeg skjænker Dem ogsaa Cigaren til Kant Direktøren har den luxuøse Skik, naar han faar Visit af en Journalist, strax at servere ham en Nyhed og en Cigar, begge mér og mindre ægte.

DREYER

Desbedre faar de hinanden til at glide ned.

GYLLING

Hvor længe er det siden, De har været hjemme, Hr. Kant?

KANT

Næsten tolv Aar.

GYLLING

Saalænge, siden De rejste! De brød op paa Toppunktet af Deres Succes. Jeg var knapt voxen den Gang, men jeg erindrer at have overværet et Par af Deres Premièrer.

DREYER

Nu kan De komme til det igen.

viser Manuskriptet.

GYLLING

Ja saa . . . til Kant . . . af Dem?

DREYER

Her til Theatret!

GYLLING

Gratulerer — det trængte De til.

DREYER

Nyhed Numer to!

GYLLING

Det bliver en hel Artikel. Fru Bernhard skal vel spille? Apropos, hvad var det hun hed, den charmante Skuespillerinde, som den Gang altid kreérede Deres Stykker?

KANT
nervøs

Ja — De mener . . .

DREYER
afbrydende

Apropos Fru Bernhard, højstærede, hvad skal det betyde, at De har villet have hende til at forlade mig?

GYLLING

Jeg fandt hun burde overveje.

DREYER

Det vil sige, forsøge at skrue mig op.

GYLLING

Pur Misforstaaelse . . . udelukkende Repertoirehensyn . . . men selvfølgelig, i det Øjeblik Hr. Kant atter skriver for Deres Scene . . . mod Kant ah, nu erindrer jeg Navnet paa Deres forrige Primadonna: Fru Warner, ikke sandt, den skønne Fru Warner. Jeg har hendes Billede hjemme . . . hun døde pludseligt?

Det ringer.

DREYER

rejser sig

Af et Hjærteslag — ja, til Kant det melder fra Scenen — Dekorationen er stillet op.

Kant rejser sig.

GYLLING

ligeledes

Saa, var det — ?

DREYER

Ja, undskyld, vi skal ind og se paa Møbler, Maskinfolkene venter paa at gaa til Middag . . . De undskylder saalænge . . . til Kant denne Vej, Du!

begge ud til venstre.

TRETTENDE SCENE

GYLLING

Det var nok et aparte Hjærteslag! Naa, den Tids cronique galante . . . man kan saamænd have nok i sin egen . . . lad os være

godmodige . . . hen til Skrivebordet ah, Stykket! aabner Manuskriptet *Theatret!* Personerne læser halvhøjt indtil Sylvia, Skuespillerinde . . . det maa være den, Blenda skal spille noterer, hører ikke det banker.

FJORTENDE SCENE

MINNA HOFF
i Døren

Er Direktøren ikke til Stede?

GYLLING
omkring, bukker

Om et Øjeblik . . . overrasket men det er jo nærmere God Dag!

MINNA
lér

Ja, vist er det mig —

GYLLING

Hvornaar er Du da kommen hjem?

MINNA

Saamænd i Gaar!

GYLLING

Og intet ladet mig vide!

MINNA

Hvorfor i Grunden — mer end andre?

GYLLING

Jeg skulde maaske sige De?

MINNA

Det vilde vistnok i enhver Henseende være det korrekteste.

GYLLING

betragter hende

Du tager Dig superb ud, og skinnende ny.

MINNA

viser Silkeskørtet

Pariserinde!

GYLLING
nærmere

Jeg faar en uimodstaaelig Længsel efter ... gamle Dage.

MINNA
tilbage

Min Ven, det bliver vist nødvendigt, at jeg strax siger Dig et alvorligt Ord: Vi to begynder ikke igen, hvor vi slap.

GYLLING

Vi har altsaa sluppet?

MINNA

Vor Historie har været og var som bekendt den: Jeg troede Dig, Du bedrog mig, jeg rejste. Elskværdige Sjæle aabnede mine Øjne, og jeg forsvandt i Stilhed. Den Arv, der satte mig i Stand dertil, var en Arv fra Himlen. Jeg var virkelig temmelig herunter. Du havde været mig en dyr Illusion: Mine første Drømme, et Aar af min Ungdom og en Smule af mit Rygte. Jeg agter ikke at spendere mere — til saa godt Køb.

GYLLING

Jeg kan ikke glemme, hvor Du er blevet nydelig. Du vil altsaa spille Komedie igen?

MINNA

Jeg kan ikke leve af Luften.

GYLLING

Og Du mener, Du har Udsigter her?

MINNA

Jeg venter naturligvis ikke at faa Engagement før til næste Sæson, men jeg vilde gerne nu, strax efter min Hjemkomst vise mig for Publikum som Gæst i en eller anden god, helst ny Rolle.

GYLLING

med Manuskriptet

Hvis jeg nu holdt en saadan Rolle i min Haand.

MINNA

Hvordan det?

GYLLING

Véd Du, hvem der i dette Øjeblik staar inde paa Scenen med Direktøren? — Kant, Forfatteren!

MINNA

Den berømte . . . han, der rejste bort?

GYLLING

Han er kommet hjem og har skrevet et stort, nyt Stykke her til Theatret. Jeg har kigget i det. Jeg tror, der er en glimrende Primadonnarolle.

MINNA

Saa skal naturligvis Fru Bernhard spille den.

GYLLING

Hvis nu jeg . . . for at give Dig et Bevis, sørgede for, gjorde alt for, at det ikke blev Fru Bernhard, men Dig — Hovedrollen i et nyt Stykke af Kant, en førsterangs Sensation . . . det var en Genoptræden . . . vilde Du saa?

MINNA

lér

Spise til Middag med Dig?

GYLLING

Tilgive mig . . .

MINNA

kort

Skaf mig Rollen!

GYLLING

overtænker

Ja — men saa opgiv foreløbig at træffe Direktøren i Dag —

MINNA

Jeg har jo skrevet, jeg vilde komme.

GYLLING

Lad mig hilse, Du har været her, men gik, da Du hørte, han var optaget. Ellers risikerer Du nemlig at træffe sammen med Fru Bernhard . . . hun er paa Nippet til at skrive under med Alexandratheatret . . . en

mægtig Chance for Dig ... Direktøren knalder hende ikke op i en stor, ny Rolle, naar hun staar med det ene Ben hos Konkurrenten ... Men saa hun Dig her, kunde hun være snedig nok til at betænke sig.

MINNA

Og hvad saa videre?

GYLLING

Skal jeg senere instruere Dig om —

MINNA

i Udgangen

At Du netop skulde staa i Døren!

GYLLING

nikker

Man slipper ikke udenom mig — avoir!

lukker efter hende, tilbage smilende.

FEMTENDE SCENE

DREYER

fra venstre

Nej, han er ikke til at faa af Scenen. Han arrangerer allerede og tumler med Maskinfolkene . . . og den Mand har i tolv Aar holdt sig borte fra Theatret!

GYLLING

Jeg skulde hilse Dem fra Frøken Hoff.

DREYER

Har hun væ . . . er hun gaaet?

GYLLING

Lige ud af Døren. Jeg sagde, hvem her var . . . . saa vilde hun hellere træffe Dem imorgen.

DREYER

Det var en daarlig Idé. Jeg skulde jo have set paa hende.

GYLLING

Hun saa storartet ud.

DREYER

Saa?

GYLLING

De vil blive forbavset, som hun har formet sig . . . Holdning, Chic . . . en bedaarende lille Kvinde.

DREYER

Og talentfuld!

GYLLING

Og det Humør —

DREYER

Mon hun har lært noget?

GYLLING

Med hendes Energi! Blot det, at hun mutters alene rejste ud! Der er Stof i hende . . . hun er af det sikre Plaster.

DREYER

Pokkers, at Kant ikke fik hende at se.

GYLLING

Tænker De paa hende til hans Stykke?

DREYER

Han er vanskelig med Rollerne ... holder af selv at opdage sine Skuespillere ... der er en kvindelig Figur, han lægger Vægt paa ... Fru Bernhard lod ikke til at falde i hans Smag ... hvis nu hun her —

GYLLING

Og Fru Bernhard maaske alligevel skal forlade Dem ... det er jo i Dag?

DREYER

Netop —

GYLLING

For Gangen Nat vor sultne Kat — —

DREYER

Hør, Gylling — lad os . . .

GYLLING

For en Gangs Skyld . . .

DREYER

For en Gangs Skyld være ganske aabne. Jeg spørger Dem baade som Ven og som Journalist: Hvis jeg nu fra næste Sæson lader Bernhards gaa?

GYLLING

Saa vil jeg som Ven ikke skatte Dem mindre og som Journalist stille mig fuldkommen neutral.

DREYER

De vil ikke hade og forfølge mig? . . . Jeg risikerer ikke en af disse infame Artikler, om at nu har jeg paany lemlæstet det mig fra Fædrene overleverede, saa helstøbte . . Hunde- og Abetheater.

GYLLING

De kan være komplet rolig.

DREYER

Der har vi dem . . . kan De høre, det er Vindslugeren —

GYLLING

Nu gælder det —!

SEXTENDE SCENE

BLENDA

Saa, kære Hr. Direktør, nu er vi enige . . . God Dag, Gylling . . . De beholder altsaa mig og Bernhard tager imod Tilbudet —

BERNHARD

Af kunstneriske Hensyn.

BLENDA

Skal vi underskrive med det samme... Bernhard maa svare inden 3.

DREYER

Undskyld, bedste Frue... De sagde, De vilde blive og Deres Mand gaa — forstod jeg ret?

BLENDA

Ja, det var jo saadan, De vilde have det?

DREYER

Det gør mig ondt...jeg havde tænkt mig det akkurat omvendt.

BLENDA

ler

Nej, De er mageløs. De vil af med mig og beholde — Bernhard... Direktøren spaser!

DREYER

Tillad mig at erindre Dem...jeg sagde udtrykkelig kun, at jeg vilde sætte Pris paa

at réengagere én af Dem — hvis De kunde blive enige om at lade Dem engagere hver sit Sted. Jeg haaber, De ikke tager mig det fortrydeligt op, at det er Deres Mand, jeg har tænkt paa.

BLENDA

Altsaa Deres Alvor!

DREYER

Mit ærbødigste og forretningsmæssigste Alvor.

BLENDA

op

Bernhard!

BERNHARD

Men jeg ... Direktøren tilbyder jo mig ... selvfølgelig mod den betingede ...

BLENDA

Bernhard! mod Døren, vender sig Det glæder mig, Hr. Gylling, at De har været Vidne til, hvorledes Direktør Dreyer behandler mig ... mig, som har baaret Deres usle Repertoire,

fyldt Deres Kasse, frelst Deres Theater! Det kan muligt blive Dem en dyr Spas, Hr. Direktør. Jeg gratulerer Dem til, hvad Pressen imorgen vil sige, jeg gad se, om Publikum finder sig deri, om Hoffet tillader det, om Ministeriet taaler det. Det kan komme til at koste Dem Deres Bevilling, Hr. Dreyer! Følger De med os, Gylling?

GYLLING

Om et Øjeblik, Frue —

BLENDA

Bernhard!

ud.

BERNHARD

maaler Dreyer

Sjælemorder!

efter.

SYTTENDE SCENE

GYLLING

Nu er den Tand ude .... jeg skal nok dulme hende ... Hvad jeg vilde sagt, det er muligt, jeg siden taler med Frøken Hoff ... tør jeg lade et Ord falde?

DREYER

Ja, bed hende se herhen i Morgen Formiddag. Men som sagt, alt afhænger af Forfatteren.

GYLLING

Forstaar sig, jeg skal ikke forsømme at gøre ham min Opvartning... Vil De hilse Hr. Kant... Adieu, kære Hr. Direktør!

ud.

ATTENDE SCENE

DREYER

Jo Tak, det er nok Dig, der er den sultne Kat... men for min Skyld... Moralen, den maa Censor om! i Talerøret Vi skal have Kants Stykke til Afskrivning... Er Frøken St. Clair til Stede? Bed hende komme herop Kant ind herunder, sætter sig, tænder Cigaren Naa, er Du blevet færdig, gaar Stuen saa an?

KANT

Jo — udmærket.

DREYER

Og Møblementet... noget Du vil have forandret?

KANT

Nej — lad det kun blive, som det er.

DREYER

Er der noget i Vejen? Du sidder med et Udtryk...

KANT

Aa nej... det var blot...

DREYER

Hvilket?

KANT

Et gammelt Maleri. Jeg skulde bruge et Billede paa Væggen... saa kom de med ét fra Rekvisitværelset, som jeg kendte igen... fra det første af mine Stykker, hvori hun spillede. Alting stod pludseligt saa lyslevende for mig... jeg fik ligesom et Ryk i Hjærtet op Skal vi ikke gaa, har Du mere her at gøre?

DREYER

Nej, jeg følger Dig ned ad Gaden de tager Frakkerne paa hør, nu maa Du sandelig ikke fange Griller. Nu skal vi jo spænde os an, imorgen besætter vi Rollerne ... hør sig mig, har Du slet ikke tænkt paa mig, er der ikke en lille Rolle, jeg kan faa Lov at spille?

KANT

smiler.

Du kan jo ikke spille Komedie.

DREYER

Siger Du, at jeg ikke kan spille Komedie ... det var ... saa jeg kan ikke spille Komedie sætter Hatten paa, med forandret Holdning og Stemme Første Parket, Herre ... jeg har lige for Scenen.

KANT

Herregud ... lever den gamle endnu?

DREYER

fortsætter

Om Forladelse Hatten ærbødigst af men det er jo Hr. Kant! Tillader De griber hans Haand vel-

kommen tilbages, Hr. Forfatter. Vi har længtes saameget efter Dem. Digter De nu lidt til os igen . . . : der er ingen som Dem.

ryster hans Haand.

KANT

lér

Hold op, dit gale Bæst.

DREYER

Du lér, vil du saa indrømme, jeg kan gøgle, det banker kom ind!

NITTENDE SCENE

ANETTE

fra Korridoren

Direktøren har ønsket at tale med mig?

DREYER

Ja tager Stykket fra Skrivebordet se, her er et Stykke, som vi maa have færdigt, Rollerne og det hele paa tre Dage . . . lover De mig det?

rækker hende Bogen.

ANETTE

undersøger Skriften og Sideantallet

Ja.

TRAP

kommer stille ind fra Venstre.

DREYER

Det var kønt svaret... dér staar Forfatteren.

KANT

Jeg haaber ikke, min Skrift vil volde Frøkenen Vanskeligheder. Skulde De ønske noget forklaret, er jeg med Glæde til Tjeneste.

ANETTE

Tak —

KANT

Det er mig, der takker Frøken —

DREYER

Sæt saa Damp paa Maskinen, lille Ven.

Anette hilser og gaar.

TYVENDE SCENE.

KANT

Hvem er den unge Dame?

DREYER

Frøken St. Clair, Theatrets Rolleskriverske, Plejedatter af Traps.

KANT

til Trap

Tænker hun ikke paa selv at gaa til Scenen?

TRAP

Det tror jeg ikke, Hr. Forfatter.

DREYER

Hun er udmærket flink til sit Arbejde . . .
aabner Døren for Kant Skal vi saa se at komme ud i Luften . . . Vil De lukke af, Trap —
De gaar.

ENOGTYVENDE SCENE.

TRAP

laaser Døren, tilbage

Han husker hende ikke!

Tæppet falder.

ANDEN AKT.

Salon hos Kant i Hotel d'Angleterre.

FØRSTE SCENE.

En Opvarter aabner Døren (højre Baggrund) for Gylling og Minna Hoff.

OPVARTEREN

Vær saa artig, vil Herskabet opholde sig et Øjeblik. Hr. Kant skal strax have den Ære at komme tilstede.

GYLLING

Er Forfatteren optaget?

OPVARTEREN

Hr. Kant spiser Frokost nede i Salen.

ud.

ANDEN SCENE

GYLLING

Tag Plads, min naadige, genér Dig ikke.

De sætter sig.

MINNA

Her er voldsomt fint.

GYLLING

Ja — Hotelelegance.

MINNA

Er han rig den Mand?

GYLLING

Jo — han skal have tjent Penge paa sine Stykker — og er vist i det hele velhavende. Han behøver næppe at nægte sig noget.

MINNA

Hvorfor rejste han bort?

GYLLING

Aa — det var en Historie med en Skuespillerinde . . tragisk . . Historien, mener jeg, ikke Skuespillerinden. Jeg husker den ikke saa nøje, det var før min Tid. Jeg skal for Resten sørge for at forhøre mig. Den kunde maaske benyttes.

MINNA

Hvordan benyttes?

GYLLING

Alt kan benyttes i Journalistiken, min Engel. En Journalist bør i Grunden vide noget kompromitterende om alle Mennesker. Jeg har en Kollega, der fører et komplet Bogholderi, alfabetisk Navnefortegnelse, Tid og Rækkefølge .... ingen Politichef har det pynteligere — dér findes sikkert ogsaa den berejste Digters Repertoire, som det utvivlsomt vilde interessere Publikum at se opfrisket.

MINNA

Men Du kunde da ikke . . . i dit Blad —

GYLLING

Mine Fingre . . . min Pen skal kun flyde med Hyldest og Honning for vor berømte Landsmand . . . men man kunde jo faa en anden . . . det er let nok at lade en Revolver . . . Jeg sætter for Exempel, at Kant gør Vanskeligheder eller nægter at give Dig Rollen. Vilde det saa ikke være ganske bekvemt at have en lille Klemme paa ham? Der behøves kun et Allarmskud . . . med løst Krudt . . . en venskabelig advarende Antydning om, at gemt er ikke glemt . . . med Løfte om Fortsættelse: imorgen nærmere! Og saa kunde jeg, den Dag det havde staaet, optræde hos Hr. Kant, indigneret over dette Smudsangreb og stille mig til hans Raadighed for øjeblikkelig at faa det standset. Saa havde vi ham . . . han skyldte mig Forbindtlighed . . . ja hvad synes Du?

MINNA

Jeg — ja, hvorfor spørger Du. Jeg synes maaske det vilde være en lille Smule u . . f . . . , uf, men saadan er jo I Journalister.

GYLLING

Maa jeg bede Dig om Respekt for Pressen. Der gives som bekendt ogsaa ulastelige Journalister.

MINNA

Bevares — Du —

GYLLING

Ja, jeg — blandt andre. I Fortrolighed, her mellem os kan det maaske more mig at afsløre Dig Fagets smaa Plamaser. Udad til, naar jeg repræsenterer Standen, ved festlig Lejlighed, skal ingen kunne opdage Stænk paa min hvide Vest. Og iøvrigt er det vel for en vigtig Del Pressens Pligt at agere den onde Samvittighed. Du kan tro, Rædslen for at komme i visse Blade holder mange smaa Syndere i Ave. Men har en Mand et Mellemværende henstaaende med Offentligheden, maa han virkelig være forberedt paa at blive erindret om sin moralske Debet — naar — ja kort sagt, naar vi finder det passende. Besidder man den Magt, hvorfor saa ikke benytte den til at sætte igennem, hvad man ønsker!

MINNA

Nej — naturligvis har Du Ret. Du maa heller ikke tro, jeg er det samme beskedne lille Fæ, Du kendte for et Aar siden. Jeg har lært uhyre.

GYLLING

Saa?

MINNA

Der boede en ung Belgier i samme Pension som jeg, Maler, pilfattig, men et knaldende Talent og hensynsløs, brutal ærgerrig. Vi to sad tit om Aftenen foran Kaminen og dampede Cigaretter.

GYLLING

Hvad sagde saa Belgieren?

MINNA

Mange Ting.

GYLLING

For Exempel?

MINNA

Han sagde: en ægte Artist, en, der vil frem, har ikke noget Hjærte . . . Kapricer, lad gaa, det kunde være udviklende . . . men Ægteskab . . . det var værre end Drukkenskab. Du skal heller aldrig se mig som en af disse Heltindemadammer med sex Børn.

GYLLING

Hvor gammel er Du?

MINNA

Hvorfor?

GYLLING

Jeg har glemt det —

MINNA

kaster ham sin Muffe i Hovedet

Altid skal Du blotte mig . . . gøre Nar.

GYLLING

tager den op

Tværtimod, jeg beundrer dine modne Idéer.

MINNA

Fortæl mig noget mere om Kant. Hvordan er han egentlig?

GYLLING

Jeg har først truffet ham igaar . . . Verdensmand . . . i sin Tid stærkt fêteret . . . forøvrigt har jeg en Anelse om, lidt af den ældre Surdejg . . . saadan med Kunsten, forstaar Du . . . de naive. Jeg tror ikke, det er værdt, Du lader Belgieren optræde.

MINNA

Ingenue?

GYLLING

Nej, det er for grovt . . . frisk, frejdig, intelligent . . . brændende for dit Kald, passende Respekt selvfølgelig . . . ja saadan, de Øjne er gode, brillant!

MINNA

ved Spejlet

Og saa husker Du, det er en Aftale, naar Du har præsenteret mig, og vi har passiaret

lidt sammen, saa finder Du et Paaskud til at gaa. Jeg maa tale alene med ham.

GYLLING

Har Du i Sinde at bedaare ham?

MINNA

vender sig.

Maaske — har man den Magt, hvorfor saa ikke benytte den til at sætte igennem, hvad man ønsker?

GYLLING

Minna, Du er storartet . . . Du er min Type . . . vi to . . .

MINNA

afværgende

Rollen, Rollen, min Ven . . . først og fremmest Rollen!

GYLLING

Nu synes jeg ellers gærne, han kunde behage at indfinde sig, den ærede Mester.

Det er ret storsnudet at lade os sidde her og vente, mens han spiser Frokost. Hvor det skulde more mig at komme rigtig ind paa Livet af den Karl, tvinge ham til at skifte Holdning og række mig Haanden paa lige Fod. Jeg mærkede den allerede igaar, denne nedladende arrogante Forfatterhøflighed overfor Journalisten — Allemands Springtjener.

MINNA

Du er jo selv Forfatter — dine Bøger har jo gjort Lykke.

GYLLING

Bah — jeg har intet Talent. De andre roser mig, fordi jeg har Magt, og for at jeg efter Tur skal rose igen. I Virkeligheden regner de mig kun for en Pletfigur, en Demiforfatter med glat Form — en moderne! Nej, Kant, han er den benaadede, han har det i Blodet, i Fingrene, alt, hvad han rører ved, faar strax det store Stempel. Og saa er han Velhaver, kan arbejde for sin Fornøjelse,

rejse væk fra sine Ubehageligheder. En anden maa trælle i Møllen og sluge Støv til man bliver kvalm og led ved det hele. Alene det at skulle trave i Theatret, se dem troppe op, Premièrernes faste Stok af smaa Reklame-berømtheder og forloren æstetisk Beaumonde ... hele den literære Fejebunke ... sætte Smilet i Lave for at hilse rundt, høre paa Flovser i Mellemakterne og bagefter skrive de samme Fraser om de samme affekterte Skuespillere. Nej, hvem der kunde gaa hen og blive en ganske almindelig Grosserer og aldrig skrive andet end Avertissementer!

MINNA

Hyss — ! der kommer han.

GYLLING

Naa —

De stiller sig op.

TREDIE SCENE

KANT
ind

De undskylder —

bukker for Minna.

GYLLING

Frøken Minna Hoff.

KANT

— — jeg var lige gaaet til Bords.

GYLLING

Bevares.

En Opvarter med Kaffeservice stiller sig i Døren.

KANT

Behag at tage Plads. Vil De drikke en Kop Kaffe med. Jeg har ladet den bringe herop —

GYLLING

Takker —

KANT

til Opvarteren

Værs'god, Opvarteren anbringer Servicet og gaar en Cigaret, byder Gylling hvis Frøkenen tillader! Men kender vi to ikke hinanden eller har i det mindste set hinanden før?

MINNA

Jeg tror nok —

KANT

Ikke sandt — vi rejste sammen forleden?

MINNA

Jeg vidste ikke, jeg befandt mig i saa berømt Selskab.

KANT

Jeg vidste i hvert Fald, at jeg befandt mig overfor en meget — tiltrækkende ung Dame . . . Men skal vi ikke —?

byder Plads ved Kaffebordet.

MINNA

Maa jeg skænke for Herrerne

De sætter sig, Minna serverer.

GYLLING

Saa De er rejst hertil sammen. Det er for Resten kuriøst. Saadanne smaa Indfald af Skæbnen er dog ganske morsomme.

KANT

Hvorledes mener De?

GYLLING

Uhyre simpelt. De rejser hertil for at lade Deres ny Stykke spille, Frøkenen, der har studeret sin Kunst i Paris, for paany at optræde. De søger, efter hvad Direktøren betroede mig, en Skuespillerinde til Deres Hovedfigur. Frøkenen brænder efter en Rolle, i hvilken hun kan gøre sin Rentrée med Glans. Hvis nu disse to Ønsker lod sig forene, maatte man dog indrømme Skæbnen en Finger med i Spillet ved at lade Dem ind-

træffe samtidigt og styre Deres Skridt samme-steds hen. Frøken Hoff har ogsaa været hos Direktør Dreyer idag.

KANT

Unægtelig — af Skæbnen synes det sær-deles vel arrangeret.

GYLLING

Ikke sandt — efter Omstændighederne.

KANT

Har De spillet meget Komedie, Frøken?

MINNA

Kun faa Roller, jeg har brudt mig om. Det er ikke let at faa, hvad man vil, naar man er saa ung.

KANT

Ikke alt — nej, — dog med Protektion!

GYLLING

De smigrer. Ak — en Journalists Arm rækker ikke langt ved Theatret. — Jo i det Øjeblik, de har Brug for ham, saa vinker Primadonnaen, Helten bøjer sin Pande og Direktøren siger «Kære Ven». Bagefter — Negeren har gjort sin Pligt — Negeren kan gaa!

KANT

Jeg har selv i min Ungdom været Journalist. Den Gang var alle vi Pressefolk, Theaterfolk og Skribenter, vi var Kammerater, ét stort artistisk Forbund.

GYLLING

Ja — det var naive Tider.

MINNA

Nu synes jeg altid Skuespillerne siger: det Rak til Journalister, og Journalisterne: det Gøglerpak.

GYLLING

Formodentlig det man kalder Fremskridtet . . . Udviklingen — naa, Theaterdrift er jo blevet en Næringsvej som alle andre.

MINNA

Og Feltraabet er ikke længere Kunst, men Profit.

GYLLING

Akkurat . . . det er Pengene, de slaas om . . Desværre, det lader sig ikke bestride, de artistiske Interesser former sig mere og mere merkantilt. Spekulationen har opdaget deres kontante Værdi, selv Børsen er blevet lysten: Lad os faa dem sat paa Aktier og smækket op paa Kurslisten! Og i første Række er Theatret blevet den store Lykkebod, der lokker med Spænding og Gevinst. Her var jo alle Dage den Ruse, hvor Hoben villigst stimer til.

Ak ja, Hr. Digter! De har vel rejst. Deres Tempel er blevet en Røverkule, hvor

Vexellererne har opslaaet deres Boder. Thalias muntre Flamme og Melpomenes rene Lue, de skinner nu over Porten som røde Lygter — Her var noget at gøre, en ideel Opgave for en Mand som Dem.

MINNA

Ja, De kunde rigtignok slaa et Slag for Kunsten og for de unge, som elsker Kunsten for dens egen Skyld. Løfte den unge Kunst, skaffe den Luft under Vingerne!

KANT

Javel — til Gylling men Kritiken, højstærede, som De repræsenterer, hvorfor trækker den da ikke paa Vagt?

GYLLING

Den fornemme Kritik holder sig ligesom den kræsnere Kunstsmag helst borte fra Skuepladsen. Man foretrækker at læse et Skuespil, man sætter Pris paa, hjemme i sin Stue,

fremfor at se det profaneret af underlegne eller anmassende Aktører.

KANT

Og saa lader De Anmelderreporterne regere . . . Kritiken ombyttet med Trompet, eller Skralde, hvis Tendensen er à la baisse!

GYLLING

Nu ja — det er jo ogsaa kun Publikumskunst, det meste, der bydes.

MINNA

Rene Barnagtigheder!

KANT

Saa det er Parolen — — Publikumskunst. Det er næsten morsomt. Som om Theatret ikke først og fremmest, ja ene og alene var til for dem, De kalder Publikum!

GYLLING

De mener altsaa, at De og jeg —

Jeg mener ganske simpelt, at i Theatret er Publikum suverænt, og alle gælder lige. Galleriet har den samme Ret som Parkettet til at bebrejde Forfatteren: Vi forstaar Dig ikke . . . eller Skuespilleren: Du griber os ikke! Just det, der i mine Øjne gør Theatret ideelt og mægtigt! De frygter maaske, at Publikums naive Smag, dets Forkærlighed for, hvad der taler til Fantasien, Følelsen, det oprindelige i os, de simple Strænge, skal sænke Theatrets Maal og gøre Skuespilkunsten til en Kunst af lavere Rang? Jeg nærer ikke den Frygt — tværtimod! Hvis Theatret er i Forfald og svigtes af dem, der skulde være dets aandelige Garde, saa er det netop Publikum, jeg stoler paa, den menige Mængde, som hverken spekulerer i æstetisk Geschäft eller er befængt med literært Snobberi. Det kan tage Fejl, lade sig forvirre af Trommer og Trompeter, men det genvinder altid sit sunde Instinkt og dømmer i Længden hverken hysterisk eller malhonnet. Det holder af Theatret for dets egen Skyld, for sine gode

Minders Skyld, for sin Jubels og sine Taarers Skyld, og bedre Løn end den Tak fik aldrig den største Kunst!

GYLLING

dæmpet idet Kant gaar imod Baggrunden

Amen!

MINNA

Gaa nu ... lad mig ..

GYLLING

Naa ja ... til Kant jo, De har utvivlsomt Ret i meget ... i hvert Fald ... ser paa Uhret forbyder min Tid mig at diskutere imod ... paa behageligt Gensyn ... Frøkenen —

MINNA

Jeg vilde gærne have Lov til at blive et Øjeblik endnu —

KANT

Med Fornøjelse.

GYLLING

Adieu.

hilser og gaar.

KANT

ved Døren

Takker for Æren.

GYLLING

Tak for Kaffe!

ud.

FJERDE SCENE

MINNA

foran Spejlet, retter paa Hat og Frisure

Sig mig, hvis De synes, det er for dristigt af mig —

KANT

bag hende

Hvilket, Frøken?

MINNA
vender sig

At jeg beder Dem om at maatte komme til at optræde i Deres Stykke.

KANT

Ja — kan De spille Komedie?

MINNA

Jeg vilde naturligvis aflægge en Prøve.

KANT

Sæt Dem ned, lad os foreløbig tale lidt sammen. Den Rolle, det drejer sig om . . . den, jeg søger en ung Dame til at spille — den fordrer ikke blot Talent, som De maaske har, men ogsaa noget andet, som jeg . . . ikke er sikker paa, De besidder. — Fortæl mig først, hvorfor er De blevet Skuespillerinde?

MINNA

Fordi jeg havde saa stor Lyst.

KANT

Og hvordan fik De den store Lyst?

MINNA

Ved at se de andre.

KANT

Skuespillerinder?

MINNA

Ja, jeg syntes, det maatte være saadan et storartet Liv. Jeg kunde græde af Jalousi, naar jeg havde været i Theatret og set en Skuespillerinde rigtig gøre Lykke . . . det vil sige en af de unge og smukke . . . jeg brød mig naturligvis ikke om at spille gamle Roller. Jeg var komplet tosset den Gang. Jeg holdt Vagt udenfor Theatret ved Prøvetiderne og løb efter Skuespillerindernes Vogn for at se dem stige ud. Jeg sendte anonyme Blomster og havde mit Værelse fuldt af Fotografier.

KANT

De var meget ung den Gang?

MINNA

Næ . . . jeg var næsten voksen — det var, mens jeg gik til Præsten.

KANT

Og saa?

MINNA

Ja, saa blev jeg konfirmeret og kom meget i Selskab og tænkte i Grunden mest paa andre Ting. Jeg havde heller aldrig faaet Lov hjemme, Fader var velhavende. Men saa døde Fader, og der var langtfra det efter ham, som vi havde ventet, og Moder var svag, hun er ogsaa død senere — og vi kom efterhaanden til at leve meget stille. Det følte jeg, at jeg ikke vilde kunne holde ud .... den Tanke, at Livet allerede begyndte ligesom at lukke sig for mig — og en skøn Dag gik jeg op til en Skuespiller, jeg kendte, og bad ham sige mig sin Mening. Han læste med mig og fandt,

jeg havde Evner og anbefalede mig til Direktøren, saa jeg kom til at prøve og straks fik Engagement. Store Opgaver har jeg ikke haft endnu, men Kritiken har dog faaet Øje paa mig. Jeg tror ogsaa, at den paa Forhaand —

KANT

De har jo været ude og rejst?

MINNA

Ja, da Moder døde. Jeg har opholdt mig et Aarstid i Paris. Jeg vilde se, om jeg kunde lære noget. Jeg trængte i det hele til at udvikle mig. Man bliver dum af at gaa herhjemme, lader sig altfor let imponere . . . Jeg synes for Resten ikke om deres Spillemaade . . . men én Ting maa man lade Skuespillerinderne dér . . . de forstaar at klæde sig . . . det har vore Hjemmedorther jo ikke Begreb om . . . og selv de tarveligste af dem . . . formelig gnistrede af Diamanter. — Naa, man maa jo regne med Forholdene. — — Jeg har nu kun mig selv at stole paa, men jeg er

ikke bange. Jeg véd, jeg ser ikke ud som de fleste . . . jeg tror, jeg har lidt mere her banker paa Panden end de fleste, jeg vil frem, og jeg kommer ogsaa frem. Ja, nu har jeg vist ikke mere at bekende . . . mener De saa, der kan være Tale om, at De vil give mig Rollen?

KANT

Jeg frygter, De ikke vil forstaa den.

MINNA

Hvad er det for en Figur?

KANT

Det er en Skuespillerinde.

MINNA

En Skuespillerinde — saa — — det har jeg netop altid haft Lyst til at gøre . . . Jeg bilder mig dog ind, jeg kender de Damer . . . Men maaske ligner jeg hende ikke?

KANT

Hvilken hende?

MINNA

Hende De har tænkt Dem —

KANT

Nej, og jeg tror heller aldrig, De kunde komme til at ligne hende . . . saadan som hun er i Rollen, og som jeg vil, hun skal være. Den Skuespillerinde, hvis Billede De tegnede mig for lidt siden, da De fortalte om Dem selv, har helt andre Træk.

Ærligt talt, Frøken, hvad er Theatret i Grunden for Dem? En Piedestal, De vil op paa, saa højt som muligt, for at blive set, for at gøre Lykke. De kunde ikke finde Dem i en stille upaaagtet Lod. De var forfængelig, livslysten, begavet, og De søgte højst naturlig en Udvej til Frihed, Berømmelse og Eventyr. De valgte Theatret som den morsomste, den behageligste, i Deres Øjne den letteste, maaske den mest indbringende. De vidste jo, De var

smuk, og Skuespilleren fandt, De havde Evner. Mangfoldige bærer sig ligedan ad, og det er der heller ikke noget ondt i.

Scenen er en stor Valplads, hvor mange kæmper. Ikke alle kan se Fanen. De vil ogsaa nok sejre — paa Deres Vis.

Min lille Veninde, hun i Rollen, hun er mindre glimrende, langtfra saa sikker. Hun er kun blevet Skuespillerinde, fordi hun slet ikke kunde tænke sig at blive noget andet.

For hende er Scenen ikke noget Trappetrin, den er simpelt hen hele hendes Liv, og hun vil tjene den med sine sidste Kræfter. Om hun segner eller sejrer, derom staar der intet i Stykket. Maaske bliver hun sit Lands første Kunstnerinde, maaske ender hun dybt ude i Provinsen. Men paa hvilke Brædder hun staar, saa vil hun altid eje noget, en Straale i sit Blik, en Klang i sit Skrig, som De aldrig faar og aldrig vil kunne gøre efter! Lad derfor hende gaa sin Vej, og følg De Deres — De vil nok naa frem. Modefotograferne vil kappes om at tage Deres Billede, Smaapigerne vil løbe efter Deres Vogn, De vil maaske opleve at blive spist paa Smørre-

brød. Og Afguderne — de er jo ogsaa Guder.

MINNA

Det er meget haardt, hvad De siger til mig.

KANT

Jeg mener det aldeles ikke uvenligt.

MINNA

Hvis jeg nu kunde blive den, hun er... jeg mener ikke blot paa Scenen, men ogsaa i Virkeligheden ... Husk, hvor jeg er ung, hvor De er stor og jeg er lille ... De kaster et nyt Lys udover min Fremtid .... sluk det ikke .... Hvis De nu rakte mig Deres Haand, hjalp mig, lærte mig, omskabte mig .... kaster sig paa Knæ Bliv min Herre og Mester .... frels mig fra det onde. Jeg skal være saa lydig og underdanig, Deres Elev, Deres Slavinde ... alt, hvad De vil ... griber og søger at kysse hans Haand.

KANT

rejser hende

Det er en Misforstaaelse, Frøken. De behøver saamænd ikke mig for at komme i Karrière. Det er højst en Starter, De har Brug for, én, der kan sætte Ballonen op. Deres Ven fra før vil være Dem nyttig.

MINNA

tørrer sine Øjne og trækker Sløret ned

Vil De blot sige mig . . . . hvilken Vej skal jeg ud?

KANT

Her . . . . aabner for hende den samme, De kom, lille Frøken.

Minna ud.

FEMTE SCENE

KANT

tilbage

Du hellige Antonius! tænder en Cigaret og vedbliver at spasere, kaster Cigaretten . . . . er det nu Rekruterne? det banker Værs' god!

SJETTE SCENE

OPVARTEREN

Direktør Dreyer staar nede ved Elevatoren og spørger, om Herren er til Stede?

KANT

Bed Direktøren komme op . . . og lad der blive taget bort.

OPVARTEREN

Ja vel gaar. En lille Opvarter kommer ind og tager Kaffeservicet ud.

SYVENDE SCENE

DREYER

Rart jeg traf Dig . . . hvordan staar det til?

KANT

Jo Tak.

DREYER

Jeg har faaet dine to første Akter fra Afskrivning. Resten kommer i Morgen. Har Du snakket med den lille Hoff . . . hun har vel truffet Dig?

KANT

Jo — hun har optraadt og er gaaet igen — for to Minutter siden.

DREYER

Faldt hun ikke i din Smag?

KANT

Ikke synderligt.

DREYER

Alvorlig talt, mener Du ikke, hun kan forsøges? Jeg synes s'gu, hun er kvik. Vil Du ikke se hende prøve?

KANT

Det er unyttigt. Du véd, jeg dømmer altid strax efter bestemte personlige Indtryk.

Frøken Hoff er ude af Betragtning . . . det har jeg ogsaa sagt hende rent ud.

DREYER

Da bliver det vanskeligt. Fru Bernhard vil Du jo heller ikke have . . . hvad skal vi saa?

KANT

Vente til vi finder en, der tilfredsstiller mig. —

DREYER

Tak skal Du have. Det er behageligt for mig. Endelig faar man et Stykke, som man kan haabe skal redde Sæsonen . . . og saa gør Forfatteren Skrue. Hele den øvrige Rollebesætning ligger jo lige for . . . der er, som Du selv sagde igaar, kun to, det kniber med.

KANT

De to vigtigste — ja.

DREYER

Og den unge Mand, Elskeren, sagde Du jo ovenikøbet, Du havde Kig paa?

KANT

Ja, der er en, der hedder Delby, som jeg saa spille forleden. Jeg kender ham ellers ikke.

DREYER

Han er lidt ung og kejtet. Men under din Instruktion . . . for Resten maa Du da kende hans Navn. Han er jo Søstersøn af gamle Trap.

KANT

Delby, jovel — der var en Søster, som var gift med en Delby . . . i Provinserne . . . men saa er han jo ogsaa en Nevø af min gamle Veninde Cornelia.

DREYER

Javist — han er i Huset hos dem.

KANT

Stakkels Cornelia . . . saa kan jeg bringe hende den Glæde. Jeg skal hen og besøge hende. Hun sidder og venter mig for at snakke gammelt. Det bliver underligt at se hende igen. Det vil kalde mange Erindringer til Live. Det er trist saadan at komme hjem . . . hvad vilde jeg i Grunden herhjemme!

DREYER

Fortryder Du allerede — — igaar var Du saa fornøjet, saa ivrig.

KANT

Indbildning — jeg var nervøs og forceret. I mit Hjærte havde jeg Lyst til at være fejg, lade Stykke være Stykke og rejse min Vej imorgen. Det er dumt — — — nej, man skal ikke komme tilbage — —

Pause.

DREYER

Sig mig, Kant, er det hende, Du igen er begyndt at tænke paa?

KANT

Begyndt — hver eneste Dag i alle disse Aar, saa jeg mer end én Gang ... naa ...! Jeg bildte mig ind, jeg vilde glemme .... det kunde ikke blive ved at gøre saa hjærtensondt . . nej Du, det er vist kun Idioterne, der glemmer.

Jo, det satte sig omsider, jeg fik Reconvalescensfornemmelser, tog Traaden op, arbejdede, troede mig stærk og rejste hjem . . Og nu er det, som alt var sket igaar og jeg føler mig som en udlevet Mand, der genser det Sted, hvor hans Lykke ligger begravet.

DREYER

Er det nu ikke at tage lidt for stærkt mod de første Indtryk? Det er Mindekrampe — — Du er blevet fortidsblød om Hjærtet. Alvorligt talt, tror Du, I var blevet lykkelige, hvis hun havde levet .... at I i Længden havde passet for hinanden?

KANT

Véd Du, at hun tog sig af Dage?

DREYER

Nej, var det sandt? Jeg véd naturligvis det blev sagt, men ... tog hun sig virkelig af Dage?

KANT

Du kendte jo vort Forhold? Alverden kendte det, Alverden saa det, vort hensynsløse Liv paa Trods af Baand og Former, som man tilgav os . . . maaske som de Kunstnere vi var begge to. Vi skød den frie Flugt over Mængdens Hoveder — vor Alliance var en Succes ligesom mine Stykker, hvori hun spillede.

Men der var noget dybere, som bandt os. Vi hørte sammen, hun og jeg, vi holdt lidenskabeligt af Theatret og af hinanden. Hun var mig kær som mit Talent, og naar jeg saa hende spille, syntes jeg, jeg havde skabt mig hende selv i et begejstret Ønske saa dristig og ægte, saa skøn som hun var! Og denne Kvinde, som jeg elskede, min Kammerat og Medarbejderske, hun som Dagen efter vort første Møde forlod sin Mand og gav Afkald paa sin lille Datter, fordi hun

følte, hun var min for Livet, hende ofrede jeg en Dag fejgt, og af den elendigste Beregning. Ja, jeg var virkelig saa forrykt og forbryderisk. Jeg, Zigøjneren, den fri Kunstner, lod mig fange af Selskabet, smigre og hviske i Øret, saa jeg slap hendes Haand for at gribe efter en falsk Fremtid, et Giftermaal, der skulde give mig Position.

Den Dag, hun fik Nys om mit Forræderi, før jeg selv havde havt Mod til at forberede hende, mødtes vi tilfældigt paa Gaden. Hun stansede mig med et Blik som Sorgen selv: Er det sandt, spurgte hun sagte — — men inden jeg kunde tale, havde hun læst Svaret i mit Ansigt og vendte sig fra mig. Jeg søgte hende hjemme, men kom ikke ind. Jeg skrev og fik Brevet tilbage. Saa lod jeg det glide ud. — Men Familien, der skulde gøre mig den Ære, forlangte et klart Brud overfor Offentligheden og sin Kreds. Og jeg skænkede hende Bægeret fuldt. Rollen i et nyt Skuespil, som jeg havde skrevet til hende, under hendes Øjne, med hendes Haand i min, den lod jeg forlange tilbage og give til en

anden. Samme Aften, Stykket blev spillet, tog hun Gift.

DREYER

Tog hun Gift! — Hun blev jo syg paa Theatret . . . . eller hvordan . . . . ?

Jeg var i Karlsbad det Foraar . . . jeg har aldrig faaet det nøjagtigt at vide.

KANT

Det var forfærdeligt. Jeg sad alene i Direktørværelset, da Maskinmesteren kom styrtende ind. Hun havde ikke vist sig de sidste Uger — — det hed sig, hun var bortrejst — — — paa Landet for at se til sin lille Pige — — — og pludselig i en Mellemakt stod hun bag Scenen, sammensunken ved en Kulisse med bristende Øjne og Hænderne knuget mod Brystet. Hun havde taget Giften hjemme og var i Smerte og Vildelse kørt hen i Theatret. Vi fik hende paa Hospitalet, men der var intet Haab . . . hun gik bort i Løbet af Natten uden at have talt, uden Tilgivelse, uden Farvel — —

DREYER

Ja, saa trist anede jeg jo ikke, det hængte sammen.

KANT

I Nat stod jeg længe ved hendes Port — — bøjet over de Fliser, hendes Fod har traadt, hvor hendes Skridt vandrede ud og ind, alene . . eller blandet med mine Skridt . . og hvorfra hun ilede bort den sidste Aften, fortvivlet og med Døden i Hjærtet. Hvor maa hun ikke have lidt, hvor lumpent har hun ikke følt sig bedraget, og hvor bedrog jeg ikke mig selv!

Det har været et Slag paa Hovedet, af dem, man ikke forvinder. I Aarevis har jeg kæmpet med dette Minde, det har naget sig fast i min Hjærne, jeg kan ikke mere tænke paa andet. Jeg maa forsone det, mildne det, skaffe mig Fred med det, hvis jeg skal blive ved at leve. — — Se her, hvad jeg fandt igaar, da jeg strejfede Byen rundt efter hendes Spor tager frem af Tegnebogen og viser ham dette lille gulnede, afblegede Fotografi, i Vinduet i en tarvelig Boghandel mellem forbigangne og tilstøvede Berømtheder, for en billig Penge!

DREYER

betragter Billedet

Ja, det er hende . . hvad er det for en Rolle?

KANT

Det er jo *Bettina*, Sangerinden i *Mussets* lille Skuespil.

DREYER

Den husker jeg — — det var en af hendes allerbedste.

KANT

Kan Du huske i første Scene, hvor hendes Stemme kvidrede, naar hun tog imod Notaren! Det var som der blev lyst i hele Salen i samme Nu, hun traadte ind.

DREYER

Hun spillede i Grunden kun sig selv.

KANT

Men saadan er hun jo i mit Stykke! Har Du da ikke set det? Hun lever og aander jo

deri med alle sine smaa egne Ord, som jeg har husket frem i bittersøde Timer. Og dem skulde jeg nu høre i Munden paa en koldblodig Rollejægerske, der aldrig var værdig . . .

DREYER

Nej, nej, Du har Ret . . . naturligvis . . . saa venter vi . . . det raader alene Du for. —

KANT

Forstaa mig, Dreyer, det er en Idé hos mig, men det er ligesom mit sidste Haab, spiret frem i min bitre Landflygtighed . . . finde hende igen, lade hende opstaa. Det var jo ikke hende alene, jeg den Gang sveg og forraadte — — det var Theatret, den Kunst, vi begge elskede . . . . det er h e l e min Brøde jeg vil forsøge —

DREYER

Ja, jeg forstaar Dig godt . . . men — ja, tag mig det ikke ilde op, jeg er vist ikke nogen fintfølende Natur . . . jeg synes bare: Livet, det

dog at se fremad — Næbet op, gamle Kammerat!

rækker ham Haanden til Afsked.

KANT

Farvel, min Ven.

Følger ham til Døren, gaar tilbage, tager Portrættet paa Bordet og betragter det

Any . . . Any . . . !

hører ikke det banker

OTTENDE SCENE

ANETTE

ved Døren

God Dag — undskyld.

KANT

Jeg be'er, gemmer Portrættet.

ANETTE

De hørte maaske ikke min Banken. Direktør Dreyer sagde mig, at Forfatteren var hjemme.

KANT
op

Hvem har jeg den Ære —

ANETTE

Det er Afskriversken fra Theatret.

KANT

Om Forladelse, Frøken — ja, Navnet maa jeg tilstaa, jeg har glemt.

ANETTE

St. Clair.

KANT

Rigtig — Plejedatter af Traps ikke sandt . . . mine gode Venner. Værs'god at tage Plads, Frøken. Hvormed kan jeg tjene Dem — er der noget, De ikke kan læse i mit Manuskript?

ANETTE

Nej, jeg læser godt Skriften — men der er noget, jeg ikke kan faa Mening i.

aabner Hæftet

KANT

Det var værre — vil De vise mig Stedet?

ANETTE

blader

Her — tredie Akt — sjette Scene — Sylvia ... mangler der ikke en Overgang?

KANT

Tillader De tager Hæftet.

ANETTE

Det begynder saa brat. Hun svarer paa noget, man ikke har hørt blive spurgt om.

KANT

De har fuldkommen Ret. Jeg har sprunget et Par Repliker over ved Renskrivningen. Jeg kan føje dem til med det samme.

gaar til Skrivebordet

ANETTE

Tak.

KANT
skrivende

De arbejder meget opmærksomt, Frøken!

ANETTE

Det volder altid Forstyrrelse, hvis der bagefter skal rettes i Rollerne.

KANT

Finder De Behag i den Beskæftigelse?

ANETTE

Ja — a — den er fredelig, og det er tit morsomt at læse Stykkerne.

KANT

Faar De saa aldrig Lyst til selv at spille med? —

ANETTE

Jo —

KANT

Men har aldrig forsøgt?

ANETTE

Nej. —

KANT

Naa — rejser sig med Hæftet se saa, nu er det istand.

ANETTE

rejser sig

Tak.

KANT

Skal De nu hjem og fortsætte?

ANETTE

Nej, jeg skal paa Theatret til Prøve. Jeg er ogsaa Hjælpesuffløse.

KANT

De skriver for de andre, De sufflerer de andre . . . De har selv Lyst at være med . . . men De foretrækker at spille Askepot — hvordan hænger det sammen?

ANETTE

Jeg er tilfreds i min Krog —

KANT

Tilfreds er et ringe Ord i Deres Alder. De ser hverken ud, som De var forknyt eller ligegyldig. Den er vist heller ikke ægte, Deres Resignation . . . sporer jeg rigtigt?

ANETTE

Jeg tør ikke.

KANT

Se, se — det ulmer dog —

ANETTE

Jeg er angst for at blive Skuespillerinde.

KANT

Angst — ?

ANETTE

Theatret skræmmer mig . . . man bliver saa let ulykkelig . . . jeg véd jo heller ikke, om jeg har Talent.

KANT

ser hende i Øjnene — kort —

Dér — tag Akten — gaa til Deres Arbejde.

fra hende For min Skyld haster det forøvrigt ikke. —

ANETTE

staar lidt, sagte

Hvem skal spille Sylvia?

KANT

Hvorfor spørger De om, hvem der skal spille Sylvia? Vi har ingen Sylvia — ingen, jeg vil betro hende til . . . Jo, naar De vil vide det, Dem havde jeg et Øjeblik tænkt paa . . . Det fòr igennem mig allerede igaar . . . De har det . . . Øjnene — Smilet — De kunde maaske være Sylvia — — derfor gik jeg Dem paa Klingen — men siden De har Skrupler — — bliv De ved Deres Skriveri.

vender hende Ryggen.

ANETTE

der under Repliken har trukket sig tilbage mod Døren, staar et Øjeblik ligesom i Kamp — lægger med en pludselig Bevægelse Hat og Muffe og kaster sig frem

Saa lad mig prøve —

river sine Handsker af.

KANT
omkring

Nu —? Har De lært Rollen?

ANETTE
nikker

Vil De give mig Repliken?
rækker ham Hæftet.

KANT

Hvilken Scene?

ANETTE

Dér, hvor hun fortæller Vennen.

KANT
blader om

Ah — sjette Scene altsaa — her — det er Frank, der spørger:

— Fortæl mig da en Gang, Sylvia, hvad Theatret er for Dig . . . hvad Du synes, Theatret er!

ANETTE

Jeg synes . . . jeg synes, Theatret, det er Du og jeg, . . . Du som skriver og jeg, der spiller. Vi maa begge yde vort Bedste . . . hvis én af os svigtede eller syndede, vilde jo det Hele lide Fortræd — —

Jeg synes, Theatret, det er dér, hvor man lider og haaber, hvor man befries og jubler . . . hvor to kæmper og holder sammen og holder af hinanden — —

Jeg husker den første Gang, jeg anede det, at jeg vilde blive Skuespillerinde. Jeg var femten Aar. Vort Hjem var fattigt og bittert. En Aften kom min Søster, Anna Helene hjem, bortjaget fra sin Plads som Bogholderske i en stor Forretning. Principalens Søn havde vundet hendes Hjærte og vilde gøre hende til sin Hustru.

Jeg havde før aldrig lagt rigtig Mærke til Anna Helene. Hun var saa lidt hjemme, talte sjældent, kom og gik, flittig og stille. Hun havde fine, dejlige Hænder, og da hun den Aften, rank og bleg, stillede sig frem for dem alle og kort fortalte, hvad der var sket, syntes jeg, hun i sin mørke Kjole og med

Lampelyset over det gyldne Haar, lignede en forvist Prinsesse.

Min Fader rejste sig, rystende af Vrede ved hendes første Ord — Moder brød ud i Hulken, begge mine Brødre fór skaanselsløst imod hende: — Du er en fattig Pige — alt har Du forspildt — Du har plettet vort ærlige Navn!

Hun lod dem rase ud og svarede stolt: Hvor fattig jeg er, ejer jeg dog selv mit Hjærte. Og det kan aldrig plette vort Navn, at en hæderlig Mand vilde give mig sit eget i Stedet.

Men de brød løs igen: — Om hun troede, hun kunde indbilde dem den Historie?

Hun havde været hans Nar og var blevet jaget paa Døren med Skam. —

— Nu tier I! . . . Han har lovet —

I det samme holdt hun inde, hendes Øjne lyste, der lød Skridt i Gangen, en ung Mand stod i vor Stue. Han hilste ærbødigt paa os alle. — Anna Helene, jeg kommer for at sige Dig — jeg har brudt med dem derhjemme for at følge Dig. Jeg er ligesaa fattig som Du. Vil Du endnu være min Hustru?

Men Anna Helene laa allerede i hans Arme — — Sèr I, raabte hun til de maalløse. — Alle var skamfulde, og Moder rejste sig og kyssede Anna Helene. — —

Da jeg var kommet i Seng i mit Kammer, kunde jeg ikke sove. Hele Scenen blev ved at fremstille sig for mig. Jeg hørte alle Stemmerne, saa Minespillet hos dem alle.....

Jeg stod op, aabnede Vinduet og lænede mig ud i Natten. Men jeg mødte Anna Helenes Øjne derude i Mørket, saa hendes Læber bevæge sig og hørte hendes stolte, uskyldige Tale. Og pludselig — uden at jeg rigtig vidste af mig selv — begyndte jeg at efterligne min Søster.

Jeg gentog, højere og højere hvad hun havde sagt og digtede til af mit eget, Taarerne rullede ned af mine Kinder, Gang paa Gang raabte jeg op til Stjærnerne: Ser I — ser I — og det lyste med Ildskrift for mine Øjne: Theatret — hvor jeg havde været en eneste Gang i mit Liv . . . dér tændtes nu min Stjærne!

bøjer Hovedet og skjuler Ansigtet i Hænderne.

KANT

nærmer sig og tager varsomt hendes Hænder ned

Det var godt, Frøken, De har Talent!

ANETTE

Er det sandt . . . har jeg Talent, rigtigt, virkeligt, ægte Talent . . . som man har det af sig selv . . . er De sikker?

KANT

Fuldkommen sikker. — Vil De gøre mig den Glæde at spille Sylvia?

ANETTE

Kan jeg spille hende —?

KANT

De er selv Sylvia!

ANETTE

løfter Armene, smiler

— — Mo'er — — !

brister i Graad.

Tæppet falder.

TREDIE AKT

Traps Dagligstue. Hyggelig, gammeldags og tarvelig. Skuespillerbilleder paa Væggene. Døre til Siderne og i Baggrunden (til Entrée).

FØRSTE SCENE.

ANETTE

arbejdende ved sin Skrivemaskine, der er opstillet paa et Bord til venstre i Forgrunden. Det ringer fra Entréen. Hun rejser sig og kalder ind ad Døren til venstre.

Marie, det ringede. Vil De lukke op!

MARIE

over Scenen

Der er vel ingen hjemme?

ANETTE

Hvis det ikke er Bud fra Theatret.

sætter sig igen, lytter, rejser sig.

ANDEN SCENE

GYLLING

fra Entréen fulgt af Marie.

God Morgen, Frøken. Deres Tante, hører jeg —

MARIE

til Anette

Jeg har sagt, at Frøkenen laa.

ud til venstre.

GYLLING

Jeg har ogsaa fattet det, bedste Marie. til Anette Jeg haaber ikke, det er slemt?

ANETTE

Det er Tantes sædvanlige Knæsmerter. Hun maatte gaa til Sengs igaar.

GYLLING

Naa, de plejer jo at fortage sig. Jeg tillod mig blot at høre herop i Anledning af den lille Føljeton, Deres Tante har været saa elskværdig at love os til Søndagsnumret.

ANETTE

Jeg tror ikke, den er ganske færdig. Men jeg skal gaa ind og faa Besked. Vil De tage Plads et Øjeblik ind til venstre.

GYLLING

Mange Tak rejser sig, da hun har lukket Døren, gaar hurtigt hen og ser, hvad hun skriver paa og tilbage igen paa Pladsen

ANETTE

ind igen

Tante staar op om lidt. Artiklen skal blot ses igennem. Saa skal Pigen bringe den hen paa Kontoret i Løbet af Formiddagen.

GYLLING

Paa ingen Maade... lad kun os have Ulejligheden. Jeg kommer maaske selv forbi siden.

ANETTE

Som De vil.

GYLLING

Er det Hr. Kants ny Stykke, De arbejder med?

ANETTE

Ja.

GYLLING

Det skal vel op strax —

ANETTE

Aner det ikke —

GYLLING

Heller ikke, hvem der skal spille i det?

ANETTE

Nej.

GYLLING

Altid saa hemmelighedsfuld . . . er det paa Embedsvegne? Saa kan det vel heller ikke nytte jeg interviewer Dem om det Rygte, der fortæller, at De skal debutere i Hovedrollen?

ANETTE

ryster smilende paa Hovedet

Heller ikke —

GYLLING

Idéen synes jeg ikke var ueffen —

ANETTE

Hvorfor?

GYLLING

Aa, af flere Grunde. Blandt andet vilde den falde godt sammen med Forfatterens egen Genoptræden.

ANETTE

Jeg forstaar Dem ikke. —

GYLLING

Naa, nej . . . jeg spøgte ogsaa kun. Hr. Kant vil efter Sigende hæve Theatret. Saa var det jo en radikal Begyndelse at gøre Suffløsen til Primadonna. Ja, undskyld det var kun et Indfald, der paatrængte sig. Selvfølgelig, jeg haaber, De er forsikret om, at skulde Idéen blive til Virkelighed, vil De kunne gøre Regning paa min varmeste Interesse.

ANETTE

Jeg be'er!

TREDIE SCENE.

HERMAN

fra højre med et Rollehæfte i Haanden, overser Gylling

Du husker vel, vi skal være paa Theatret Klokken elleve, Anette. Om et Kvarter maa vi gaa.

ANETTE

Jeg er ogsaa strax færdig.

GYLLING

God Dag, Hr. Delby.

HERMAN

kort

God Dag.

GYLLING

Er det en større Rolle, De er ifærd med at indstudere? Det er ikke for at faa det at vide. Jeg mente blot, De gør Indtryk af at være distrait.

HERMAN

som før

Undskyld —

GYLLING

Alt forladt. Selv mindre fremragende Kunstnere bærer man over med.

HERMAN

Jeg sagde undskyld — saa De behøver ikke at blive uforskammet. Forøvrigt gør jeg det Indtryk, der behager mig.

GYLLING

Det véd jeg ... ogsaa paa Scenen rejser sig Skade det ikke altid i lige Grad behager Publikum. Ja, Farvel Frøken ... tør jeg bede Dem hilse Deres Tante ... saa bliver det ved Aftalen bukker for Herman, følges til Døren af Anette.

FJERDE SCENE.

HERMAN

Jeg fik ham da paa Døren.

ANETTE

sætter sig til Arbejdet

Du burde ikke været uhøflig. Han kom jo i sit lovlige Ærinde.

HERMAN

Det havde han udrettet. Han gjorde Mine til at slaa sig til Ro, og jeg taaler ham ikke i din Nærhed.

ANETTE

smilende

Herman! rækker Haanden bagud.

HERMAN

kysser den

Om Forladelse, Anette. Det er ogsaa dumt at lade sig Livet forbitre et eneste Øjeblik, naar man er saa lykkelig. Ikke sandt, Du? Tænk jeg kan allerede næsten min Rolle. Hvordan gaar det Dig med Sufflørbogen?

ANETTE

rejser sig, lukker Bogen

Nu er jeg færdig.

HERMAN

Med det hele? Saa er der Prøve allerede i Morgen, skal Du se. Læseprøve og Arrangement paa første Akt. Imorgen skal vi to første Gang staa paa Scenen, Anette. Imorgen begynder vort Liv. Hvor den Kant dog er en prægtig Mand. Kan Du ikke voldsom godt lide ham?

ANETTE

der har samlet sit Arbejde og pakket det ind

Herman!

HERMAN

Ja —

ANETTE

Holder Du af mig?

HERMAN

Det véd Du da, Anette.

ANETTE

Lov mig saa at svare Sandhed paa det, jeg nu vil spørge Dig om.

HERMAN

Du ser saa alvorligt paa mig. Ja, hvis jeg kan, Anette.

ANETTE

Herman, hvad var der med Mo'er?

HERMAN

Din Mo'er — ja, hvad — hvad skulde der særligt være.

ANETTE

Du vil altsaa ikke sige mig det.

HERMAN

Din Mo'er — — — hun døde jo, da Du var lille — det véd Du jo. Hun var en stor Skuespillerinde og meget smuk . . . Du har jo selv hendes Billede, jeg véd ikke andet.

ANETTE

Hvorfor bærer jeg da ikke hendes Navn? Hvorfor blev jeg taget fra hende som lille og sat i Pleje hos fremmede?

HERMAN

Det er jo heller ikke holdt skjult for Dig, Anette, at dine Forældre ikke var lykkelige sammen, at de blev skilt efter faa Aars Ægteskab, og at din Fader antog Navnet St. Clair efter en fransk Slægt, han stammede fra og lod Dig kalde det samme. Naar Du kom i Pleje hos fremmede, var det vel fordi din Moder som Skuespillerinde ikke mente, hun kunde drage tilstrækkelig Omsorg for Dig. Alt det er jo saa naturligt. Men hvorfor vil Du begynde at tænke paa disse Ting nu. Det er jo altsammen saa længe siden.

ANETTE

Fordi jeg synes, Herman, at jeg nu snart er gammel nok til at faa fuld Besked om, hvad der angaar mig selv. Tror Du ikke, jeg længe, længe har været paa det rene med, at der findes en eller anden Hemmelighed, en sørgelig sagtens, siden I alle gaar udenom den. Tror du ikke, jeg har Minder. Jeg kan huske tilbage fra, jeg var en tre fire Aar. Jeg husker Moder staa bøjet over min Seng,

naar hun kom hjem fra Theatret, og Duften af Blomsterne, hun holdt i Haanden. Jeg husker den Dag, da Fader kørte med mig ud paa Landet til Forpagterens, hvor jeg skulde være, og fortalte mig, at Moder var rejst langt bort og at det maaske vilde vare længe, før jeg fik hende at se. Den Gang holdt jeg mest af Fader, fordi jeg syntes, han var kærligere imod mig end Moder, som havde forladt mig. Men siden, blev hun mig kærere end alt andet paa Jorden.

HERMAN

Naar saa Du da din Moder sidste Gang, Anette?

ANETTE

Det var, mens jeg endnu var hos Forpagterens. Jeg var lige fyldt syv Aar. Hun kom rejsende en Morgen og blev til om Aftenen, og vi var hele Tiden alene. Hun spaserede med mig og havde Legetøi og Gaver, og om Aftenen klædte hun mig selv af og sad hos mig. Hun kyssede mig og græd over mig, og da Vognen holdt for

Døren, kom hun Gang efter Gang ind og sagde Farvel. Fra den Dag holdt jeg mere af hende end af noget Menneske i Verden.

HERMAN

Var det kort før hun døde?

ANETTE

Ja. Nogen Tid efter kom Fader og tog mig med sig og fortalte, at jeg aldrig mere fik Moder at se. Saa rejste jeg med ham rundt ved Provinsselskaberne, til han ogsaa blev syg og døde, og jeg kom her i Huset. Hvad tror Du ikke jeg har anet bag alt dette? Et Hjem, der opløstes, et Barn kastet ud mellem fremmede — en dyb Ulykke. Tror Du ikke, jeg har ruget over det og mærket det omkring mig, allerede fra jeg som lille Pige begyndte at følge med Onkel Trap paa Theatret? Og nu, da jeg selv skal frem og man vil komme til at beskæftige sig meget mere med mig, skulde saa alle andre vide det og ikke jeg? ... Ogsaa Kant véd det —

HERMAN

Kant!

ANETTE

Jeg mærkede det igaar, da jeg havde prøvet. Han vilde ligesom spørge og blev ved at se paa mig. Og hvis I andre intet vil fortælle mig, saa agter jeg at spørge ham.

HERMAN

Spørge Kant!

ANETTE

Han maa have kendt Moder godt. Hun har jo spillet i alle hans Stykker. Det har jeg mange Gange set i de gamle Plakatbøger. Og der ligger Roller endnu med hendes Navn paaskrevet af ham, i Arkivet.

FEMTE SCENE

CORNELIA

fra venstre, støttende sig til en Stok

Men er I gale, Børn, I glemmer jo, I skal paa Theatret.

HERMAN

Vi staar og skal af Sted.

CORNELIA

ser fra den ene til den anden

Har I skændtes?

HERMAN

Aldeles ikke, Tante.

CORNELIA

Hvad er der, Anette?

ANETTE

Ikke noget, Tante ud i Entréen.

CORNELIA

Hvad er der i Vejen med hende, Herman?

HERMAN

Hun har spurgt mig ud om sin Mo'er. Hun siger, der maa være noget, vi ikke har fortalt hende og forlanger Besked. Hun vil spørge Kant.

CORNELIA

Ham!

HERMAN

Det gaar jo ikke an, Tante.

CORNELIA

Du kan tro, jeg selv har tænkt paa det.

ANETTE

i Entrédøren

Kom saa, Herman!

HERMAN

Ja! ud i Entréen.

ANETTE

ind

Farvel, Tante Cornelia.

CORNELIA

kysser hende

Farvel, mit Barn.

HERMAN

i Entréen

Anette!

ANETTE

Farvel ud.

SJETTE SCENE

CORNELIA

Nei — ham maa hun ikke spørge staar et Øjeblik i Tanker, vender sig mod Skrivebordet. Det var den Artikel, jeg skulde have i Stand kalder ind til venstre Er Marie derinde? Marie kommer Aa, Marie vær saa god at flytte Skrivemaskinen for mig, jeg skal til her.

MARIE

tager Maskinen

Hvor maa jeg sætte den, Frøken?

CORNELIA

sætter sig ved Skrivebordet, tager nogle beskrevne Ark frem af Mappen, dypper Pennen

De kan stille den paa Spillebordet læser under det følgende Papirerne igennem og gør nu og da en Tilføjelse Marie, kender De den Herre, som var her igaar og ikke kom ind?

MARIE

Bevares ja, Hr. Kant.

CORNELIA

Naar sagde han, han vilde komme igen?

MARIE

Det nævnte han ikke bestemt. Han sagde blot, at saa vilde han høre, om Frøkenen befandt sig bedre en anden Dag.

CORNELIA

Hvis han skulde ringe paa idag, saa er jeg hjemme. De behøver ikke at komme ind og spørge. Gaa saa ind og gør i Stand arbejder videre.

MARIE

bliver staaende

Der er noget, jeg maa fortælle Frøkenen.

CORNELIA

ser op.

Hvilket er det, Marie?

MARIE

Jo, Frøken Anette var i Lag med mig igaar og frittede mig ud om hendes Moder —

CORNELIA

Hvad spurgte hun om?

MARIE

Det var inde i hendes eget Værelse. Hun stod og saa paa salig Fruens Portræt. — Kan De huske Mo'er tydeligt, Marie, spurgte hun først. Ja, bevares, sagde jeg, jeg var jo her i Huset, den Gang Fruen levede, hvor hun kom næsten hver Dag. — Ligner jeg hende saadan, at En, der havde kendt hende, men ikke vidste, at jeg var hendes Datter, kunde se det paa mig. — Ja, svarede jeg, det er ikke godt for mig at sige, som er saa vant til at vide det, Frøken. — Saa spurgte hun, om jeg kunde huske noget nærmere fra den Gang, hendes Fru Moder døde, om jeg vidste, om hun havde været længe syg, men jeg svarede jo kun som det altid har været paalagt mig, at Fruen var.....

CORNELIA

Ringede det ikke, Marie?

MARIE

Jo, jeg syntes det mod Entréen saa er det maaske Hr. Kant ud.

CORNELIA

hører Stemmen

Jo — rejser sig og gør et Skridt frem.

SYVENDE SCENE

KANT

iler hende imøde

Kære, kære Cornelia. Jeg hørte af din Broder, at Du var bedre idag.

CORNELIA

Havde jeg vidst, det var Dig, var Du ogsaa kommet ind igaar.

KANT

med hendes Haand i sin

Hvor det gør godt igen at se ind i dine trofaste Venindeøjne.

CORNELIA

Ja, det er godt igen at se hinanden.

KANT

slipper hende, ser sig omkring

Og at komme tilbage i denne Stue — — her aander jeg ud, tryg og velkommen første Gang efter min Hjemkomst... alle de kendte Ting... Bordet vi sad ved om Lampen saa mangen Aften. Spejlet der over Sofaen vender sig mod hende — — — har vi forandret os . . . er vi blevet gamle?

CORNELIA

Det er vi vel... og skal vi saa ikke som gamle Folk begynde med at sætte os roligt ned overfor hinanden — — — ja, jeg maa i al Fald — griber efter en Stol.

KANT

Nej, lad mig hjælpe . . . tilgiv jeg glemte . . .

CORNELIA

Tak for dit Brev den Gang.

KANT

Det gjorde mig saa bitterlig ondt for Dig . . . være en Danserinde som Du —

CORNELIA

Og gaa bag af Dansen midt i Musiken! Ja, det var lidt drøjt, vil jeg ikke nægte. Véd Du, hvordan det skete? Det var et Rosenblad jeg gled i . . . én af Figurantinderne havde baaret levende Blomster — — det blev min Dans paa Roser.

KANT

Stakkels, kære Cornelia —

CORNELIA

Aa, jeg er endda ikke saa stakkels . . . de Smærter er forlængst gaaet over. Nu er

det kun det dumme Knæ en Gang imellem. Jeg sidder ikke som den gængse Theaterinvalid med Papillotter i Haaret og fælder Taarer over mine fordums Triumfer i gamle Aviser. —

KANT

Du har holdt Modet friskt —

CORNELIA

Ja — jeg er let om Hjærtet. Og skønt jeg aldrig kommer ned ad Trapperne, synes jeg dog somme Tider, jeg først efter det er blevet et Menneske. Jeg har læst og lært, ser Du, saadan er Livet gaaet op for mig.

KANT

Den Vej fandt Du, Cornelia!

CORNELIA

Hvad man ikke har i Benene, maa man have i Hovedet ... der var saamænd god Plads ... Jeg var jo begyndt som fattigt Balletbarn med Trin og Katekismus ... og siden var det Prøver og Forestillinger —

KANT

Og dine smaa Forelskelser —

CORNELIA

Mine smaa Forelskelser — ja — de førte heller ikke til stort. Saa nu sidder Ballettens Stjærneskud, som De kaldte mig, da jeg faldt, som urokkelig gammel Jomfru med Briller og Penneskaft bag Øret... Silketricotet blev til en Blaastrømpe... hvad siger Du til, at jeg ovenikøbet er Journalist —

KANT

Du, Cornelia, — hvad skriver Du?

CORNELIA

Smaa Føljetoner om store Døde. Anekdoter og Nips. Jeg fortjener en Skilling og fornærmer ingen Sjæl.

KANT

Du har været tapper, Cornelia.

CORNELIA

Og Du da, Hr. Hvad nu?

KANT

Aa jeg —

CORNELIA

Du er jo den gamle Overraskelsernes Mand. Altid Dramatiker. Kommer tilbage, sætter Foden paa Theatret og vender op og ned paa det hele. Dig kunde jeg da takke for, at jeg igaar fik mit Tilfælde.

KANT

Nej — hvordan?

CORNELIA

Tror Du jeg taaler saa mange Bevægelser paa en Gang? Det sætter sig strax i mit Knæ ... din Hjemkomst, dit Stykke — Herman, der skal spille og — Anette —

KANT

Anette siger Du ... Cornelia, er det da —?

CORNELIA

Anede Du det ikke?

KANT

Hendes Datter!

CORNELIA

Anede Du det virkelig ikke?

KANT

Jo, anede, ser Du ... det slog mig levende, da hun prøvede, men jeg kunde ikke faa mig til at spørge, derfor søgte jeg Dig strax ... men siden har jeg tænkt det maaske kun var, fordi jeg selv vilde finde det — vilde, at hun skulde ligne. Jeg havde jo kun flygtigt set hende som Barn, og desuden det fremmede Navn.

CORNELIA

Det lod Faderen hende antage.

KANT

Han er jo død?

CORNELIA

Et Par Aar efter —

KANT

Og saa tog I hende til Jer, Du og din Broder. I var jo Anys Venner, og hun blev Barn ved Theatret . . . nu fatter jeg det hele . . . Véd hun noget, Cornelia?

CORNELIA

Nej, men hun er begyndt at spørge. Vi maa være meget forsigtige.

KANT

Husker hun sin Moder?

CORNELIA

Hun har altid været indesluttet paa det Punkt. Men jeg tror, hun gemmer stærke Indtryk og sikkert har forstaaet, at Moderen ikke var lykkelig.

KANT

Og elsker hende saa meget højere derfor?

CORNELIA

Hun tilbeder hende. Det store Portræt, Du en Gang lod male, har hun inde paa sit Værelse. Da hun var mindre, førte hun lange Samtaler med det, og endnu tror jeg aldrig hun lægger sig nogen Aften uden at have sagt Billedet Godnat. Hun har ogsaa Moderens Møbler, hendes Sminkebord og et Skab med hendes Costumer. Det er et helt lille Kapel, hvor vi andre sjældent kommer, og hvor hun lever sit eget Liv.

KANT

Véd Du, at jeg føler det som en stor Lykke, Cornelia! Hvilket Livsmaal for mig, at skabe Anettes Fremtid.

CORNELIA

Hvis hun tillader Dig det.

KANT

Aa, jeg skal nok vinde hendes Tillid. Det ligger jo helt i min Haand. Hun har store Evner. Jeg vil være hendes Lærer og Leder, bane Vejen for hende, rejse med hende, vise hende Verdens første Kunst. Og naar jeg saa en Dag føler mig sikker paa hendes Hengivenhed, vil jeg ydmygt betro mig til hende, skrifte hvordan jeg har fejlet og lidt — og bede hende om at maatte dele Mindet med hende. —

CORNELIA

Men hvis Du nu ikke bliver den første, der fortæller hende, hvad der er sket.

KANT

Hun véd jo intet, siger Du!

CORNELIA

Min kære, letbevægelige Ven, vær under alle Omstændigheder forsigtig. I din lykkelige, ophidsede Stemning ser Du ikke Farerne

og Vanskelighederne. I Dag véd hun intet, i Morgen kan hun have faaet alt at vide — og hvor tankeløst og hjærteløst kan det ikke blive fortalt hende! Husk dog paa, hvilken Sladrebrønd et Theater er, og den Opsigt og Misundelse det vil vække, at hun skal debutere i dit Stykke. Og som jeg sagde Dig før, hun er begyndt at spørge. Endnu i Formiddag har hun udforsket Herman. Hun har frittet gamle Marie — hun er i Stand til at gaa til den første den bedste. Hvad vilde Du svare, hvis hun kom til dig? Hun véd saa meget, at Du personlig har kendt hendes Moder. — Der ser Du . . . nej, dette er slet ikke kommet, saadan som jeg vilde have ønsket. Det skulde have været anderledes forberedt. Jeg fik først at vide, da hun kom hjem, at hun havde søgt Dig paa Hotellet . . . Nu maa vi lade staa til og kun haabe, at hun ikke for tidligt kræver et Regnskab, som Du maa have vundet hele hendes Hjærte for at kunne aflægge. —

KANT

Nej — nej — Cornelia, Du nedslaar ikke mit lyse Haab. Jeg ser tværs igennem

Vanskeligheder og Farer. Jeg har lidt nok, angret nok, været død længe nok . . . nu skimter jeg Livet igen — og Livet, det hedder Anette!

CORNELIA
lyttende

Der kommer min Broder.

OTTENDE SCENE.

TRAP
fra Entréen

God Dag — god Dag, Kant —

CORNELIA

Allerede —

TRAP

Ja, Theatret er lukket for idag. Der blev ingen Prøve. Fru Bernhard har meldt sig syg af Arrigskab, saa vi spiller heller ikke iaften. Vi udhviler os til den store Dag imorgen, da vi skal til at begynde paa Deres — paa dit Stykke.

KANT

Se, nu husker han, vi er Du's. Og i Forgaars paa Theatret var han lige ved at kalde mig Professor.

TRAP

Det maa Du finde Dig i. Paa Theatret er jeg en underordnet Slave og Du den store Mester. Det kunde aldrig falde mig ind at bryde Disciplinen og blive familiær. Herhjemme i min Stue er det en anden Sag. Her er jeg Privatmand, din Ven og føler mig som din Lige i min Egenskab af indvendig Kunstner.

KANT

lér

Naar har Du faaet den Egenskab?

CORNELIA

Det er hans nyeste Kælenavn til sig selv.

TRAP

Det er aldeles ikke noget Kælenavn, Nille, det er den rette Betegnelse. Jeg er indvendig

Kunstner — det vil sige, jeg er Skuespiller med Liv og Sjæl, men jeg kan bare ikke spille Komedie. Jeg véd saa udmærket, hvordan det skal gøres, men saasnart jeg viser mig paa Scenen, griner de af mig. Vil Du tro, endnu i Vinter fik jeg ved djævelsk Snedighed og ved at bestikke tykke Lemme til at melde sig upasselig for fire Bajere — listet mig til at spille anden Indianer i «Jorden rundt». Det er ham, Passe-par-tout skyder med sin Revolver i sjette Tableau. Jeg vred mig som en henrykt i Dødskampen lige foran Lamperækken. Bare en Gang imellem faa Lov til at ismøre sig Krigsmalingen... Men hvad er det, Nille, har Du ikke budt vor Gæst et Glas Vin?

KANT

Tak, jeg skal ikke have.

TRAP

Vist saa — — vi maa da hilse ordentligt paa hinanden. Hvad har vi, Cornelia?

CORNELIA

Der staar Sherry i Buffeten.

TRAP

Det er godt ind til venstre.

CORNELIA

Han er den gamle, ser Du nok.

KANT

Han er blevet yngre.

TRAP

med Karaffel og Glas

Er det mig, I griner af . . . se nu her, Kant skænker tag et Glas og hjærtelig velkommen hjem igen. Det véd Du, Du er her hos os.

KANT

Tak, kære Venner.

De drikker ud.

CORNELIA

Men hvor bliver Børnene af?

TRAP

Jeg tror nok de benyttede Lejligheden, da alle de andre gik, til at snige sig op paa Scenen for at holde en lille privat Prøve. Jeg lod som ingenting, de kommer sikkert strax. Det er sandt, Du, maa jeg sige Dig Tak, fordi Du har tænkt paa Herman. Det glæder mig, Du har set rigtigt der. Ham vil Du nok faa Fornøjelse af.

KANT

Det er jeg sikker paa —

TRAP

Ja, Du har jo Øjet, din Pokkers Karl. Mig tog Du Dig godt i Agt for i sin Tid. Mig skulde Du nok skaane.

KANT

Du hørte til de udvalgte —

TRAP

Som ikke blive kaldede ... Tak for det, de ler og drikker Kan du huske. ... stanser og lytter jeg synes, Smækdøren gik.

CORNELIA

Det er Anette og Herman.

TRAP

Der er én med — Direktøren!

rejser sig

NIENDE SCENE

Dreyer, Herman og Anette fra Entréen

DREYER

Jeg tog mig den Frihed ... hilser paa Cornelia ... nej, bliv endelig siddende — glæder mig at se, De er rask igen.

CORNELIA

Jo Tak — vil Direktøren ikke tage Plads.

DREYER

Der er ikke noget jeg hellere vil, sætter sig de to har komplet løbet Vejret af mig ... det er ikke saadan at følges med Ungdommen.

TRAP

Maa jeg byde Direktøren et Glas med?

DREYER

Er det Sherry? Lad gaa, Trap, siden det er Fridag til Kant, mens Trap gaar ind og henter Glas Det er for Resten Dig jeg tillader mig at søge. Jeg gættede Du var her, siden jeg ikke fandt Dig paa Hotellet.

KANT

Er der noget vigtigt?

DREYER

Nej, det er kun i Anledning af Rollerne, som jeg har her — — — Jeg vilde ikke sende dem ud, før Du endelig havde approberet. Vil Du kaste et Blik paa Listen.

rækker ham et Papir

KANT

læser det og rækker tilbage

Det er all right — er det alle Rollerne, Du har med?

DREYER

Ja, vil Du se dem?

KANT

Tak — giv mig blot Sylvia.

Trap tilbage og skænker i Glassene

DREYER

leder den frem

Sylvia — værs'god —

rækker ham Hæftet

Ikke for meget, Trap... maa jeg have Lov at...

tager sin Pels af

HERMAN

Maa jeg, Hr. Direktør?

lægger den paa en Stol

KANT

er imidlertid gaaet hen til Skrivebordet og har skrevet paa Hæftet — derfra til Anette

Her, Frøken Anette, er Deres første Rolle.

ANETTE

Tak.

HERMAN

der har faaet sin Rolle af Dreyer

Maa jeg ogsaa takke Dem, Hr. Kant.

KANT

Tak mig paa Scenen!

CORNELIA

Gratulerer, Anette!

TRAP

Har hun faaet Rollen?

DREYER

Ja, se hvor hun straaler — lad os drikke et Glas med den unge Dame.

TRAP

Ja, kom her, Børn! De slutter Kreds om Bordet

DREYER

rejser sig

Og maa jeg saa ikke, Frøken, til denne lille — store Begivenhed —

TRAP

Hør!

DREYER

Jeg maa gøre Dem opmærksom paa, Trap.. det strider mod Reglementet, at Regissøren forretter Kortjeneste.

TRAP

Jo, i yderste Nødsfald — under Pest, Krig, Landesorg, eller naar Direktøren selv optræder.

DREYER

Skrækkelig Disciplin ved det Theater vender sig paany til Anette Jeg vil blot, Frøken, med Deres respektstridige Onkels Tilladelse, som Deres vordende og forhaabentlig mangeaarige Direktør byde Dem velkommen paa Scenen, hvor De fra nu af har hjemme.

For Deres Evner staar jo han dér viser mod Kant inde . . . for at De vil bruge dem med Ære det gode Theaterhjem her, hvorfra De kommer. Selv har De jo længe hørt Theatret til og véd, at en Direktør ogsaa kan være en Kammerat. Til Lykke med den første Rolle, gid den maa blive Dem et lyst Minde —!

ALLE

Skaal, Anette, til Lykke!

De klinker med hende. — Det ringer paa Entrédøren

TRAP

Hvem kan det være!

vil ud

CORNELIA

Vent — Marie lukker op.

TIENDE SCENE

MARIE

i Døren

Hr. Gylling.

CORNELIA

Aa, det er for at faa min Artikel.

gaar hen til Skrivebordet

GYLLING

ind, hilser

Et større Selskab!

DREYER

ser paa Uhret, tager Rollepakken

Saa vil jeg forsvinde med det samme,

hen til Cornelia Adieu, Frøken!

CORNELIA

vender sig med Manuskriptet i Haanden

Gaar Direktøren?

DREYER

Jeg maa paa Kontoret og have Rollerne — Herman hjælper ham i Pelsen Tak, min Ven — sendt ud. Saa læser de maaske iaften, de har fri... de gør Pokker, gør de.

TRAP

Har Direktøren Brug for mig?

DREYER

Nej, jeg har tilsagt Simonsen til Kant Farvel Du! Til Gylling Beklager det korte Møde.

GYLLING

Ja, det ser næsten ud, som jeg jog Direktøren paa Flugt.

DREYER

Nej, saa stor Skræk nærer jeg ikke for Dem — — Farvel — Farvel — —

samtidigt: gaar, fulgt ud af Trap, som strax kommer ind igen. Herman gør Tegn til Anette. De forlader Stuen ad Døren tilvenstre.

CORNELIA

rækker Gylling Artiklen

Værs'god, Hr. Gylling. Det var vist den, De kom for. Det er en Skam, De to Gange maatte have Ulejlighed.

GYLLING

Siger intet, Frøken. Jeg skulde alligevel forbi. Jeg er kun bange, jeg kom og forstyrrede. Der holdtes maaske Prøve?

KANT

tørt

Paa hvad —?

GYLLING

Ja, jeg har naturligvis hørt den store Nyhed, den forestaaende interessante Debut..

naa, jeg ser, Frøken St. Clair er forsvunden . . . ja, jeg kan meddele Dem, det har vakt den livligste Opsigt.

TRAP

Hvem har givet Dem den Nyhed?

GYLLING

Det vidstes paa Theatret efter Forestillingen i Aftes. I Dag er det over alle Kaféerne. Det har allerede fundet Vej til Pressen — desværre ikke paa den hensynsfuldeste Maade.

KANT

I hvilket Blad?

GYLLING

Et Organ, De neppe kender. Det gør mig ondt at skulle være Overbringer af noget ubehageligt, men det var næsten heldigt vi mødtes. Jeg vilde have søgt Dem. Jeg haaber at kunne være Dem til nogen Nytte.

KANT

Naar kan jeg træffe Dem?

GYLLING

Naarsomhelst. Vi kan følges herfra, hvis det behager Dem.

TRAP

Kan De ikke tale sammen her?

CORNELIA

Vi kan jo gaa ind i Spisestuen saalænge.

GYLLING

Hvis det ikke er for megen Elskværdighed —

KANT

Ja Tak, Cornelia, — Du forstaar det er mig snarest om at gøre —

CORNELIA

Kom, Karl!

TRAP

Jeg tager blot Bakken —

Samler Glassene og gaar ind til venstre, idet Cornelia aabner for ham.

GYLLING

De bliver ikke vred, Frøken, hvis jeg tænder en Cigaret?

CORNELIA

Saa mange De vil ud.

ELLEVTE SCENE.

GYLLING

Skal vi sætte os?

tager en Stol

KANT

Hvad staar der i den Artikel?

GYLLING

Jeg har Bladet her tager det op af Lommen værs'god — første Side —.

KANT

læser

En Theaterroman: Sidste Kapitel

læser videre

GYLLING

Overskriften er det uskyldigste, tænder en Cigaret

KANT

krammer Avisen sammen

Aner De, hvem der har skrevet den Artikel?

GYLLING

Det vil ikke nytte Dem at faa at vide. Det 'er en Mand, De ikke kan træde i Forhandling med.

KANT

Jeg agtede maaske heller ikke at forhandle.

GYLLING

De kan hverken være bekendt at udfordre ham eller prygle ham, hvis det er saadant De tænker paa. Han staar i enhver Henseende for lavt. Forøvrigt tror jeg slet ikke, han har skrevet Artiklen af Uvilje imod Dem. Han kender Dem sikkert aldeles ikke. Han har kun opsnuset Historien og skrevet for at tjene Penge og tjene sit Blad.

KANT

Men noget maa der dog kunne gøres!

GYLLING

Det mener jeg ogsaa, der kan. For det første kan der gøres det, at vi afholder ham fra at skrive mere. Det paatager jeg mig at ordne.

KANT

Jeg takker Dem. Hvis det kommer til at dreje sig om Betaling —

GYLLING

Det er muligt, det kommer til at dreje sig om en mindre Betaling, men det bliver i hvert Fald ikke den afgørende Side ved Sagen. Det vigtigste er, at jeg i det Blad, hvor jeg har den Ære at skrive, strax imorgen kan møde med en Notits, der indirekte slaar Kærnen i Angrebet ned.

KANT

De mener?

GYLLING

Jeg mener, De maa bemyndige mig til imorgen at meddele den fuldstændige Rollebesætning i Deres Stykke — men med en anden Skuespillerinde i Stedet for Frøken St. Clair.

KANT

Jeg skulde opgive at lade hende spille Rollen?

GYLLING

Det bliver nødvendigt. Jeg maa overfor Artiklens Forfatter have det formelle Paaskud, at han har taget Fejl. De selv maa overfor Publikum kunne klarlægge, at hans Angreb har været ondartet Fantasi. Selve den gamle Geschichte er der jo ingen mere, der bryder sig om. Det man vil hænge sig ved, det man vil bebrejde Dem er jo, hvad der i Artiklen saa perfidt antydes, at De — undskyld jeg citerer dens Ord — vil benytte Datteren af Deres ulykkelige Elskerinde som Trækplaster for Deres ny Stykke.

KANT

Saa opgiver jeg helt at lade Stykket spille.

GYLLING

Akkurat det værste, De kunde gøre. Man vil sige, De har følt Dem afsløret, og Bladet dér vil triumfere i den sejrende Morals Navn.

KANT

Hvad tror De, jeg bryder mig om, hvad man vil sige, eller hvad den usle Avis finder

paa at skrive om mig. Der er kun én, det i mine Øjne gælder, som jeg for enhver Pris vil have skaanet for dette Smuds.

GYLLING

Des mere indlysende forekommer den Udvej mig, jeg tilraader. Find et Paaskud til at lade Frøken St. Clair gaa ud af Spillet. Hun er for ung. — De tør ikke betro hende Rollen. I saa Fald vil man sikkert lade hende i Fred. Hvis ikke vil hun, om ikke før, saa den første Aften, hun optræder, finde Artiklen indstreget med rødt paa Bordet i sin Garderobe, kender jeg skinsyge Skuespillerinder ret.

KANT

Og hvem skulde jeg saa lade spille i Stedet?

GYLLING

Der er jo flere. Jeg vil paany henlede Deres Opmærksomhed paa Frøken Hoff, ikke blot af personlig Interesse, men fordi hun

virkelig er en overordentlig talentfuld og fortjenstlig ung Dame. Giver De hende Rollen, saa lover jeg Dem som Gentleman, at Pressen, saa langt som min Indflydelse strækker sig . . . .

KANT

Og hvis jeg ikke ser mig i Stand til at følge Deres Raad?

GYLLING

rejser sig

Ja, saa bliver hele min Assistance jo ganske overflødig. Saa maa jeg indskrænke mig til at beklage den prekære Situation. — Jeg søgte Dem for at tilbyde min Hjælp. —

KANT

Jeg vurderer Deres uegennyttige Elskværdighed — som jeg dog neppe kommer til at benytte.

GYLLING

Meget forbunden. Skulde De betænke Dem, vil et Ord træffe mig paa min Redaktion. Jeg tør maaske bede Dem anbefale mig.

hilser og gaar

TOLVTE SCENE.

KANT

gaar hen og aabner Døren tilvenstre

Cornelia!

CORNELIA

Er han gaaet?

KANT

Læs der —

giver hende Avisen.

CORNELIA

sætter sig paa Stolen nær ved Døren og løber Artiklen igennem, medens Kant gaar op og ned ad Gulvet. Lader Avisen falde, rejser sig

Der er kun ét at gøre. Hun maa have alt at vide af os.

KANT

Hvem skal sige hende det? Det maa ské endnu idag. Inden Aften kan hun have faaet Artiklen sendt anonymt. Maaske ligger den i Postkassen allerede —

CORNELIA

Jeg kan vel sige hende det.

KANT

Og jeg da — hvordan skal jeg forklare hende — — — aa, Cornelia Du aner ikke, hvormeget jeg allerede holder af det Barn — hvormeget hun betyder for mig — hele min Frelse — og nu synes jeg kun, jeg maa flygte for hendes Aasyn.

sætter sig

CORNELIA

tager Plads hos ham

Min stakkels Ven! —

TRETTENDE SCENE.

ANETTE

fra venstre, med en Avis i Haanden

CORNELIA og KANT

op

Anette?

ANETTE
mod Kant

Er det sandt, hvad der staar her i den Avis?

KANT

Anette —

ANETTE

Er det sandt — ja eller nej —!

KANT

Det er sandt, men ikke som der staar —

ANETTE

Men sandt altsaa — for Deres Skyld tog min Moder sig fortvivlet af Dage . . . De forraadte og dræbte hende!

KANT

Anette — jeg vilde selv —

ANETTE

Og jeg skulde agere Soneboden! Aa —

brister i Krampegraad.

TRAP

fra venstre.

Hvad er der?

CORNELIA

Stille —

KANT

Anette — jeg vidste ikke —

ANETTE

tager Hænderne fra Ansigtet.

Gaa —

CORNELIA

Lad mig —

KANT

Sig hende —

gaar ud af Døren til Entréen.

CORNELIA

til Trap

Gaa med ham.

Trap følger.

FJORTENDE SCENE.

ANETTE

Og dette har I allesammen vidst! I har alle spillet med i Komedien. — Han, der skrev Navn paa min Rolle, ligesom han har skrevet paa Moders . . . og Direktøren, der ønskede mig til Lykke . . . min første Rolle . . ! Ja, nu kan jeg spille den . . . nu forstaar jeg den til Bunds . . . nu véd jeg, hvem jeg skal være: Anette Warner skal der staa paa Plakaten . . . saa kan de jo sige, at jeg spiller for Reklame —

CORNELIA

Anette dog — Anette! — —

Tæppet falder.

FJERDE AKT.

Anettes Stue. Portièredækkede Døre, til venstre (til Traps Lejlighed) og i Baggrunden (fra Entréen). Kunstnerisk forarbejdet Dameudstyr i mørke Træsorter. Betræk, Tæppe, Tapet, Forhæng i bløde, dunkle Farver. Enkelte Billeder og Broncer. Lave Lamper med Skærme. I Forgrunden, til venstre, Ovn, for hvilken en lille Sofa.

Paa en fremtrædende Plads (i højre Forgrund) et lavt Staffeli, der bærer et stort Maleri i dyb forgyldt Ramme og draperet med tung mørk Silke, saaledes at Draperiet kan falde ned og skjule Billedet (hvad det gør ved Aktens Begyndelse). Over Staffeliet (til venstre) en Lampe paa drejelig Arm ud fra Væggen. Under Lampen en Skammel til at staa op paa og tænde den,

Scenen i Mørke ved Tæppets Opgang.

FØRSTE SCENE.

Cornelia bærer en lille Kurv med afskaarne Blomster og Marie med et tændt Lys fra venstre

CORNELIA

Se først til Ovnen.

MARIE

sætter Lyset

Her er da godt lunt ved Ovnen, det brænder ogsaa dejligt.

CORNELIA

Tænd saa Lamperne, den paa Skrivebordet og den paa Konsollen

sætter Blomster omkring i Stuen.

MARIE

tænder; da hun er færdig:

Ja, den dér peger paa Lampen over Staffeliet —

CORNELIA

Nej, den er det ikke værdt at røre.

MARIE

Nej, den plejer hun jo selv, naar hun vil have den tændt . . . saa kan der vel ikke være mere?

CORNELIA

ser sig om

Er Smæklaasen trukket fra, saa hun kan gaa lige ind?

MARIE

hen til Døren i Baggrunden

Jeg skal sé ad — jo sér ud over Stuen: Nu er her da ogsaa som til en Prinsesse.

CORNELIA

Hun er ogsaa Prinsessen for os — Marie.

MARIE

Jeg kan nu heller ikke tro andet, end at de maa synes om hende. Det var vi ogsaa enige om paa Generalprøven.

CORNELIA

Gaa saa ind og dæk Bordet færdigt. Vi kan snart vente dem hjem.

MARIE

Skal jeg tage Lyset med?

CORNELIA

Ja, og Kurven her. — Tak Marie.

MARIE

ved Døren

Man gaar og er saa beklemt, som det kunde være En selv . . . skønt jeg vilde nu aldrig faa det Mod —

ud.

CORNELIA

ser paa sit Uhr

I dette Øjeblik maa Forestillingen være forbi —

sætter sig i den lille Sofa foran Ilden.

ANDEN SCENE.

KANT

selskabsklædt, i Døraabningen til venstre

God Aften —!

CORNELIA

lidt skræmt

Du . . . naa?

KANT

. . .

Godt — begge de unge . . . en Jubel over Anette.

CORNELIA

Og dit Stykke?

KANT

Saa som saa. Jeg ved for Resten ikke — jeg lagde knapt Mærke.

CORNELIA

Gik Du, før det var forbi?

KANT

Ligesom Tæppet skulde falde.

CORNELIA

Kom her og sæt Dig. Vi hører, naar hun kommer gør Plads hos sig.

KANT

ind

Det er jo den samme Stue . . . hvert Møbel kender jeg . . . og stillet op paa samme Maade . . . er det Dig Cornelia?

CORNELIA

nikker

Efter Anettes Ønske. Hun fik Stuen, da hun blev voxen. Vi havde ikke nænnet at lade noget sælge.

KANT

tager Plads

I denne Sofa har jeg siddet og ventet . . . ene i Halvmørket med Duften af h e n d e

omkring mig . . . Du skulde sét iaften . . . det var Moderen saa vidunderlig op ad Dage.

CORNELIA

Hun har lovet mig at komme hjem i sin Dragt.

KANT

Og fra første Scene samme umiddelbare stormende Begejstring.

CORNELIA

Men for Stykket ikke, siger Du.

KANT

Nej . . . det trak ikke rigtig Gnister. Jeg kiggede ud gennem Tæppet i første Mellemakt . . . lutter ny Øjne . . . kun hist og her et Ansigt fra gamle Dage . . . forandret og udvisket. Jeg er vist gaaet af Mode, Du, mit Sprog rammer ikke Tidens Øre.

CORNELIA

Hvad mente Dreyer?

KANT

Aa, han havde allerede fundet sin Trøst . . . et nyt Stykke, indleveret i Dag, af en ganske ung Forfatter. Det er maaske Afløsningen, der rykker frem. Vi to sidder nok her paa samme Erindringens Pension.

CORNELIA

Det er Theatrets Lov. Talte Du med Anette?

KANT

Nej, vi har ikke vexlet et Blik siden den Dag. Jeg holdt mig jo ogsaa borte fra Prøverne og lod Dreyer instruere efter mine Vink.

CORNELIA

Hun har heller ikke nævnet Dig herhjemme.

KANT

Hvad tror Du, Cornelia?

CORNELIA

Hvad venter Du selv?

KANT

Intet. — Jeg kommer i Grunden kun for at tage Afsked med Dig.

CORNELIA

Vil Du bort igen?

KANT

Jeg har jo sét — og tabt!

CORNELIA

Jeg synes — endnu ikke . . .

KANT

tager hendes Haand

Har Du da et Haab for mig? Skal jeg bede hende høre mig . . . læse i min Sjæl, række mig sin Haand om blot til Farvel.

CORNELIA

Jeg troer, Du skal prøve.

KANT

Her — nu iaften?

CORNELIA

Gaa ind til hende, naar hun kommer. Det maa kunne heles imellem Jer. Jeg kan nu en Gang saa daarligt slippe Haabet. Jeg hører til dem, der troer paa de lykkelige Udgange. Det er min Barndoms Theatertro, der er gaaet mig i Blodet.

KANT

Cornelia, Du Trøstens Veninde

bøjer sit Hoved over hendes Skød.

CORNELIA

stryger ham over Haaret

I staar jo mit Hjærte saa nær, begge to

man hører Entréedøren gaa.

KANT

løfter Hovedet.

Er det hende?

CORNELIA

lytter

Ja . . . gaa ind . . . lad mig tage imod hende

Kant ind til venstre.

TREDIE SCENE.

ANETTE

fra Entréen, i hvid nedringet Silkekjole, Haaret fyldigt opsat, et Rollehæfte i Haanden

God Aften —

iler hen mod Cornelia.

CORNELIA

omfavner hende

Hvordan gik det saa? Var Du meget bange?

ANETTE

Nej, det var kun dejligt . . . det er dejligt at spille Komedie!

CORNELIA

Gjorde Du Lykke?

ANETTE

Jeg troer det.

CORNELIA

Du blev fremkaldt?

ANETTE

Mange Gange . . . Herman og jeg . . . vi græd og lo.

CORNELIA

Har Du nogensinde følt saa stor en Glæde?

ANETTE

Aldrig — nej —

CORNELIA

Takkede Du saa, Kant?

ANETTE

Han var der ikke, da jeg kom ud fra Scenen ser paa Cornelia . . . er han her?

CORNELIA

Ja —

ANETTE

fra hende

Jeg skal komme ind til Jer om lidt.

CORNELIA
ved Døren tilvenstre

Husk paa, Anette — han har nu ikke mere at give.

ud.

FJORTENDE SCENE.

ANETTE

tænder Lampen over Staffeliet. Slaar Draperiet til Side fra Portrætet — der i stærkt Lys viser en frisk, ungdommelig Kvindeskikkelse, Munden svagt smilende, Blikket let vemodigt, med Hovedet en Smule paa skraa, Blomster og et Rollehæfte i Hænderne, Haar og Dragt som Anettes — folder Hænderne, hvisker:

Mo'er —!

FEMTE SCENE.

KANT
fra venstre

Anette —!

ANETTE
op

Nej —

griber i Draperiet for at trække det for.

KANT
nærmere

Skjul det ikke, Anette lader Haanden synke lad hendes Øjne kun hvile paa os, mens vi taler sammen. Jeg rejser bort igen, og vi to bør ikke skilles uden Ord.

ANETTE

Jeg skylder Dem en Tak . . . naar jeg har bragt Dem den, kan vi to vel skilles uden at have mere at sige hinanden.

KANT

Nej — Barn — mindst for Deres Skyld. Mindet om hende, der staar imellem os, maa ikke være forstyrret i Deres Sjæl af, hvad De saa ulykkeligt har faaet at vide.

ANETTE

Hvorfor skulde det netop være Dem, der har gjort mig saa meget godt —

KANT

Fordi Livet aldrig giver os noget forærende, Anette. Vi maa altid betale — før eller senere — den ene for den anden. Vi er alle Makkere i Livet. Men jo dyrere man har betalt, des større Værdier ejer man ogsaa at give igjen til andre Hjærter. Og det er Lykken i Kunsten.

De har følt det iaften, ikke sandt, at De gav noget til dem dernede. Men De kunde ikke have spillet, som De gjorde, hvis De ikke havde havt netop dette bag Dem, Deres Sorg, Deres Barndom . . . hvis ikke hun der og De og jeg havde ligesom holdt hinanden i Haanden. Og De har følt, De har maattet føle, gennem mine Ord, som Deres Stemme talte, hvor — ja hvor jeg elskede hende, jeg tog fra Dem.

ANETTE

Hvor kunde De da handle som De gjorde?

KANT

Hvorfor gaar stundom et Menneske pludseligt og uforklarligt bort fra den lige Vej?

Lykkestraalerne har blændet hans Øjne? Vaagen og knust stod jeg en Morgen ved hendes Baare og aldrig er nogen mere fortvivlet flygtet ud i Livets Ørken. Dér har jeg levet Aarene — med hende som min eneste Tanke. Intet uden den! Intet har jeg, som De, ejet omkring mig, af hvad der var hendes eller jeg havde faaet af hende . . . ikke et Brev, ikke den mindste Erindring, kun hende selv i mit Hjærte.

ANETTE

Og saa — glemte De og kom tilbage.

KANT

Nej, Anette, jeg glemte ikke, og jeg kom tilbage for at holde et Løfte, jeg havde givet Deres Moder.

ANETTE

Et Løfte?

KANT

Vil De høre hvad jeg lovede hende?

Anette

sagte

Ja —

KANT

Kom skal jeg fortælle Dem det

fører hende hen til Sofaen.

— — Vi sad sammen en Aften efter Theatret, hun og jeg. Hun havde spillet en stor ny Rolle, spillet vidunderligt og høstet en glimrende Triumf. Saa sagde hun, halvt spøgende halvt vemodigt, som hendes vante Udtryk var, det, Maleren dér har givet hende:

— Véd Du, at det er uretfærdigt med os to? Jeg, Skuespillerinden, alt, hvad jeg udretter med min Kunst, det bedste jeg har skabt, det højeste jeg naar, det vil hurtigt blive glemt. Allerede mens jeg lever, maa jeg sé det forsvinde.

Men Du, Forfatteren, alt, hvad Du frembringer, den mindste Ting, der lykkes dit Talent, bliver staaende trykt, vil blive læst og erindret, og dit Arbejde vil leve, naar ingen længer husker, hvem Any Warner var.

Skriv et Stykke om os to og Theatret, hvor vi hørte sammen. Fæst mit Billede deri,

som Du har mig nu, lys og levende, fri og lykkelig . . . saa skilles vi ikke . . . man vil huske os sammen . . . vi bliver ved at følges, Du og jeg — rejser sig

Jeg tog hendes Hænder og trykkede dem fast mellem mine. Vi smilede til hinanden — Ingen af os tænkte jo for Alvor paa at skilles eller dø. —

Men jeg gjorde, hvad hun bad om. Jeg har skrevet det Stykke, skrevet det med mit Hjærteblod og mine dyreste Erindringer — min Krans til hendes Minde.

Da jeg fik at vide, hvem De var, sitrede en Lysning, et Haab mig imøde. Haabet om at kunne oprette, hjælpe . . . give tilbage.

De alene kan svare mig — har jeg holdt mit Løfte, Anette!

SJETTE SCENE.

HERMAN

fra venstre, bærende en stor flad Kurv, fuld af Buketter.

Anette, her er alle dine Blomster ser Kant . . . undskyld

vil gaa tilbage

ANETTE

Nej, kom kun med Blomsterne, Herman . . . sæt dem her han stiller dem paa Sofaen . . . hvor de er smukke . . . til Kant er der nogen iblandt, som er fra Dem?

KANT

tager en Buket lyse Roser fra Kurven

Den der!

rækker hende den.

ANETTE

Den smukkeste! fører den til sine Læber og gaar hen og lægger den i Rammen ved Foden af Moderens Portræt. Vender sig mod Kant, idet hun bliver staaende ved Siden af Billedet. De skal ikke rejse og være alene . . . Tak for iaften . . . fra Mo'er og mig!

KANT

frem, kysser hendes Kjole

Anette!

ser fra hende til Herman

I to . . unge! Vogt hende, Herman —

ud.

Tæppet falder.

14 DAY USE

RETURN TO DESK FROM WHICH BORROWED

LOAN DEPT.

This book is due on the last date stamped below, or on the date to which renewed.
Renewed books are subject to immediate recall.

3Mar59HJ	
REC'D LD	
FEB 1 '64-9 AM	

LD 21A–50m-9,'58
(6889s10)476B

General Library
University of California
Berkeley

YC131451